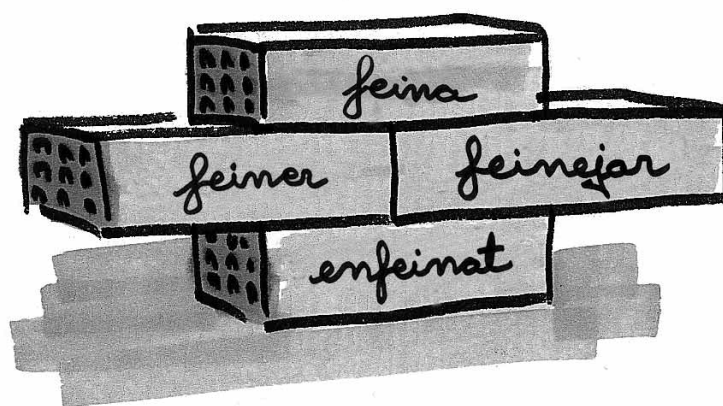

Guia lingüística

Març 1998

Universitat
Oberta
de Catalunya

Universitat Oberta de Catalunya
Unitat de Llengua
Av. Tibidabo 39-43, 08035 Barcelona
Disseny: Manel Andreu

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i de la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o tramesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric, com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia, o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars del copyright.

Sumari

<i>Part primera: Els professionals de la llengua</i>	5
<i>Part segona: Criteris lingüístics</i>	9
Consideracions prèvies	10
1. Llengua	11
1.1. Ortografia	11
1.1.1. Separació de síl·labes	11
1.1.2. Apòstrof	12
1.1.3. Guionet en mots compostos	13
1.1.4. Signes de puntuació	14
1.1.5. Vocal neutra	16
1.1.6. Plural dels manlleus	17
1.2. Morfologia i sintaxi.	18
1.2.1. Nom	20
1.2.2. Determinants	21
1.2.3. Pronoms	23
1.2.4. Verb.	25
1.2.5. Adverbis	28
1.2.6. Preposicions	29
1.2.7. Conjuncions	30
1.2.8. Interjeccions i onomatopeies.	31
1.3. Lèxic	32
2. Convencions formals.	35
2.1. Abreviacions	35
2.1.1. Abreviatures	36
2.1.2. Símbols	37
2.1.3. Sigles	38
2.2. Majúscules i minúscules	39
2.3. Numerals	40
2.3.1. Numerals escrits amb lletres	41
2.3.2. Numerals escrits amb xifres	42
2.4. Traducció de noms propis	43
2.5. Pàgina de drets	44
2.6. Enumeracions	45
2.7. Enunciats dels exercicis de selecció	46
2.8. Tractament de la bibliografia dels mòduls	48
2.8.1. Criteris generals.	49
2.8.2. Exemples segons el tipus de document	51

2.8.3. Referències internes.	54
2.9. Ordenació alfabètica en català.	55
3. Tipografia	56
3.1. Tipus de lletra	56
3.1.1. Negreta	57
3.1.2. Cursiva	58
3.1.3. Versaleta	59
3.2. Cometes	60
3.2.1. Cometes simples	61
3.2.2. Cometes dobles	62
3.3. Fórmules matemàtiques	63
4. Annexos.	64
4.1. Annex 1. Tractament de masculins i femenins	64
4.2. Annex 2. Recull de mots i expressions per ordre alfabètic	69
4.3. Annex 3. Majúscules i minúscules.	74
4.4. Annex 4. Apartats d'enumeracions introduïts per dos punts	81
5. Bibliografia	82

Part primera: Els professionals de la llengua

Perfil professional del col·laborador lingüístic

Qui s'encarregui del tractament lingüístic de les assignatures ha de tenir coneixements sòlids de llengua; ha de conèixer les gramàtiques, els diccionaris i la bibliografia bàsica —i no tan bàsica— i ser capaç de recórrer-hi per a poder solucionar els problemes i resoldre els dubtes que es presenten. Per tant, una bona formació en la seva especialitat és fonamental; es valoren com a positius els coneixements i experiència següents:

- llicenciatura en Filologia (llengües vives i llengües clàssiques) i altres llicenciatures;
- coneixements de llengües;
- cursos de correcció (UAB, Vèrtex, Rosa Sensat, etc.);
- certificat de nivell K de la Junta Permanent de la Direcció General de Política Lingüística: capacitació per a la correcció de textos (orals i escrits);
- certificat de traducció i interpretació jurades de la Direcció General de Política Lingüística;
- cursos de traducció;
- coneixements de llenguatges d'especialitat (terminologia jurídica, matemàtica, etc.);
- coneixements de didàctica de la llengua;
- experiència docent (universitària, llengua catalana i altres, tècniques de correcció i editorials);
- cursos de tècniques editorials;
- experiència editorial.

Tot això s'ha de fonamentar en una bona base pràctica de la llengua, és a dir que abans de tot el que hem dit es necessita una llengua oral correcta, amb pronunciació catalana (*l* velar i no *bleda*, dental o plana, distinció de sordes i sonores, de *ll* i *i*, de vocal neutra —en les variants dialectals en què es fa— i *a*, de vocals obertes i tancades, etc.), ús correcte —i no solament coneixement teòric— dels pronoms *en* i *hi*, lèxic i estructura de la frase nets d'estrangerismes i d'artificiositat (és a dir amb les freqüències d'ús i els registres ben aplicats), etc. Si una persona parla correctament, és més segur que tindrà sentit de la llengua, cosa imprescindible per a resoldre tants i tants casos que surten quan es corregeix i es tradueix.

Feina del col·laborador lingüístic

El col·laborador lingüístic es pot trobar que ha de traduir o que ha de corregir. Tant en el primer cas com en el segon s'ha d'anar amb molt de compte a respectar l'autor. Si es tracta d'una traducció, malgrat que hi ha més llibertat a l'hora d'elaborar el text en català, s'ha de traduir ben bé el que diu l'original, si bé la versió traduïda ha de tenir l'estructura sintàctica catalana. Si és una correcció, no s'ha d'anar més enllà i corregir el que ja és correcte, sinó respectar-ho. Per tant, ha de tenir en compte aquests punts:

- **Ser fidel a l'original**, tant si és traducció com si és correcció: que no s'hi canviïn el sentit, la intenció o les metàfores, sentits figurats o ampliació de camps semàntics que l'autor hi ha posat, sempre que s'expressi d'una manera correcta i coherent, és clar. Exemples:

- “El consumidor és el centre *al voltant* del qual *gira* tota l’activitat de l’empresa” no s’ha de canviar per “... el centre *a partir* del qual *es desenvolupa* tota...”;
 - no s’han de convertir frases subordinades, que siguin correctes, en frases coordinades, sinó que s’ha de respectar l’estil;
 - s’han d’evitar els tics personals del corrector (canvi de perfet simple per perifràstic; de les formes *vares, vàrem, vàreu, varen* per *vas, vam, vau, van*; de les formes *fóra, fores, fórem*, etc. per *seria, series, seríem*, etc.; de *car* per *ja que* o *perquè*; de *portar* per *dur*, de *respecte a* per *respecte de*; de *parar* per *aturar*, etc. o vice-versa);
 - s’han de respectar les **variants regionals de la llengua estàndard** si un autor ha triat de fer-les servir, sempre que sigui coherent.
- **Evitar faltes bàsiques de correcció** de tot tipus (ortogràfiques, lèxiques, sintàctiques, morfològiques) que indiquen que no hi ha prou coneixement de la normativa. Exemples:
 - perífrasis verbals d’imminència, probabilitat, etc.:
 “~~Anem a veure~~ un cas de...” per “*Vegem* un cas de...”,
 “Ja us ~~haureu adonat~~...” per “Ja us *deveu haver adonat*...”);
 - complements directes amb la preposició *a*;
 - manca o abús de pronoms:
 “~~H~~ compra a l’empresa”,
 “...els assumptes de què ~~en~~ parla sovint”,
 “Si té X unitats monetàries i [] guanya unes quantes més...” sense *en*,
 “[] *havia* molta gent” sense *hi*;
 - lèxic usat erròniament, com confondre *sentir* i *escoltar*, *senyalar* i *assenyalar*, *gaire* i *massa*, *res* i *gens*, *pega* i *entrebanc*, *creure* i *pensar*, etc.;
 - règim de verbs equivocats:
 “necessitar ~~de~~” per “necessitar”,
 “parlar-~~he~~” per “parlar-*ne*”;
 - preposicions fetes servir malament:
 “diferent ~~a~~” per “diferent *de*”,
 “entorn ~~a~~” per “entorn *de*”,
 “juntament ~~a~~” per “juntament *amb*”;
 - manca de la conjunció *que* quan hi hauria de ser o de la preposició *de*:
 “En aquest cas sí [] es compleixen les causes...”,
 “...demanen [] aneu amb compte...”,
 “Hi afegirem tres empreses grans i dues [] petites”;
 - etc.
 - **Seguir els criteris de la UOC**, que expliquem en aquesta guia lingüística (i **consultar les obres de referència** que esmentem als diversos punts). Exemples:
 - distinció de *per* i *per a* davant d’infinitiu;
 - distinció de *seguir* i *continuar*;
 - puntuació adequada;
 - no eliminació de l’adverbi *no* en les oracions negatives;
 - naturalitat i genuïnitat de la llengua;
 - treball amb sentit lingüístic i no fet de manera mecànica.

- **Aconseguir un text fluid, natural i sense encarcament** ni elements innecessaris. S'ha de tenir en compte que els detalls concrets de correcció no han de fer perdre l'objectiu principal de construir una llengua fluida, àgil, una prosa elegant i entenedora, amena i correcta. Exemples:
 - sense abús d'articles: les frases "...les quantitats del producte o servei que necessita" i "les necessitats de l'empresa o organització..." no s'han de corregir posant un altre article davant el segon element coordinat perquè, com que es tracta d'un sol concepte, només aconseguiríem fer la frase més encarcerada;
 - tampoc no s'ha d'afegir sistemàticament la partícula *ara* a un *com* introductor de diversos elements ni posar sempre *tot* davant dels gerundis;
 - etc.

Part segona: Criteris lingüístics

En aquests fulls de criteris lingüístics no tenim la intenció de reproduir tota la gramàtica, sinó que només hi posem els casos conflictius o els que, encara que siguin normatius, per la nostra experiència amb col·laboradors, hem considerat que cal recordar. En general, els exemples són extrets de textos que hem treballat a la UOC.

Consideracions prèvies

Hi ha unes **consideracions prèvies**, no estrictament lingüístiques, que convé tenir en compte pel caràcter dels textos que tractem i la finalitat que perseguim.

- Com que en l'elaboració d'una assignatura hi poden intervenir diversos autors i hi pot haver, per tant, estils diferents, s'han de seguir uns **criteris d'unificació** per unitat de treball, és a dir, per mòdul.
- Quan hi ha **implicació de l'autor**, que vol captar l'atenció de l'estudiant, convé fer servir la primera persona del plural (nosaltres). Per exemple: "Fins ara hem vist..."; "Ens centrarem en..."
- En el **tractament dels estudiants**, que tenen edats diferents i maneres de pensar diverses, recomanem la segona persona del plural perquè és un tractament neutre, respectuós i familiar alhora, allunyat tant del de la tercera del singular (vostè), massa distant, com del de la segona del singular (tu), que podria semblar poc respectuós a algú. Ara bé, si l'autor d'algun mòdul s'estima més un altre tractament i hi és coherent, s'ha de respectar. El que sempre s'ha de vigilar, però, és que no hi hagi barreja de tractament al llarg d'un mateix mòdul, ara adreçant-se a l'estudiant en tercera persona, ara en primera, ara en singular, ara en plural. Això a part, la UOC s'estima més tractar d'*estudiant*, *estudiants*, *estudiantat* que no pas d'*alumne*, *alumnas*, *alumnat* les persones que reben els materials, atès que la primera denominació sembla que dona una idea que són més actives que no pas la segona.
- Pel que fa a l'**ús d'un llenguatge no sexista**, el que interessa és que no hi hagi discriminació en el tractament d'homes i dones, sinó que tant els uns com les altres se sentin inclosos en l'escrit que els adrecen. És molt important, però, que el llenguatge no se'n ressenti negativament: s'ha de procurar que quedi natural i no encarcerat ni ridícul. Com sempre, tanmateix, la primera norma és fidelitat a l'autor: no s'ha de canviar el que hagi fet, encara que nosaltres pensem que tenim bones solucions, sempre que sigui coherent i no enfarfegador. Pot servir d'ajuda el document esquemàtic sobre aquest tema que afegim a aquesta guia com a annex 1; però s'ha d'anar molt amb compte com es faci servir.

1. Llengua

1.1. Ortografia

1.1.1. Separació de síl·labes

- S'ha de seguir la normativa de divisió sil·làbica (Pompeu Fabra, *Gramàtica catalana*, pòstuma, pàg. 164, apèndix VI) i mirar que no quedi una sola lletra a començament o final de ratlla.
- S'ha de tenir en compte que la separació de síl·labes en alemany, anglès, castellà, francès, etc. segueix altres regles i, per tant, s'ha de mirar la normativa corresponent (J.M. Mestres i altres, *Manual d'estil*, pàg. 135-145 i obres pròpies de cada llengua).

1.1.2. Apòstrof

- Seguim la normativa i, per tant, no apostrofem l'article ni la preposició davant d'una lletra; per exemple, *la S, la a, de E*.
- Pel que fa a l'apostrofació davant de sigles i acrònims, de nombres, de mots començats en *s* líquida, de *h* aspirada, de mots entre cometes, en cursiva i en negreta, de l'article que introdueix títols i noms d'entitats, de topònims amb article, vegeu J. Solà i altres, *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Barcelona*, pàg. 16-19.

1.1.3. Guionet en mots compostos

- En l'ús del guionet hem de seguir la normativa publicada per l'Institut d'Estudis Catalans als *Documents de la Secció Filològica, III*, pàg. 22-37, i els fulls que han enviat a algunes entitats perquè aclareixen alguns dubtes.

1.1.4. Signes de puntuació

- Posem els punts **interrogatius i admiratius** només al final, ! ? (veg. *Documents de la Secció Filològica, III*, pàg. 91-94), fora de casos especials en què la interrogació inicial pot ser necessària per l'extensió de la frase i l'absència d'indicadors d'interrogació.
- Posem la **puntuació que faci el text clar i que no l'enfarfegui**; per tant, poques comes, només les necessàries (NO posem comes després —o abans i després— de *fins i tot, també, evidentment*, etc. —si aquestes partícules són al seu lloc i no fan canviar el sentit, és clar):
 - ...on S és la suma dels sumatoris de l'última columna, que, evidentment, coincideix amb la suma de...
– QUE EVIDENTMENT COINCIDEIX...
 - Però, què esperava trobar l'autora en...? – PERÒ QUÈ...
 - Rousseau, Diderot i, en general, la literatura francesa... – I EN GENERAL LA...
- Una frase no pot quedar interrompuda per **dos punts** i ser represa després d'una coma:
 - Les ampliacions que es realitzen en els diferents nivells educatius; matemàtiques, ciències naturals, etc., són exemples d'aquesta situació – LES AMPLIACIONS QUE ES REALITZEN EN ELS DIFERENTS NIVELLS EDUCATIUS —MATEMÀTIQUES, CIÈNCIES NATURALS, ETC.— SÓN EXEMPLES D'AQUESTA SITUACIÓ.
- Si un text **entre cometes** no acaba paràgraf, sinó que continua després de tancar-les, posem el punt després de les cometes i no pas abans:
 - Va dir: “L'home s'ha convertit en un llop per a l'home”. Aquesta definició...
- S'ha de seguir la **normativa general** —que podem trobar, per exemple, a M. Riera i M. Estella, *Els signes de puntuació*, Universitat Autònoma de Barcelona, però s'han de tenir en compte les remarques que indiquem a continuació, les quals només s'entendran amb el llibre a davant, ja que hi fan referència:
 3. (pàg. 11) Quan els dos últims elements són oracions llargues **es pot** escriure una coma abans de la conjunció, però no és obligatori.
 6. (pàg. 14) No posem la coma davant de la *i* en oracions com la primera d'aquest punt.
 12. (pàg. 17) No seguim necessàriament el que diu el segon paràgraf, sobre l'eliminació de la coma.
 13. (pàg. 17-18): Pot no haver-hi coma.
 19. (pàg. 20) En les frases amb pronom *li* + CI —com la primera— **hi ha d'haver** una coma que separi aquest darrer.
 20. (pàg. 21) Cal anar amb compte amb aquests *hi* perquè no és tan clar que funcionin d'aquesta manera.
 27. (pàg. 25) Si el verb és en tercera persona, no hi ha puntuació.
 39. (pàg. 29) Hi ha altres possibilitats, amb coma o punt i coma (veg. l'apartat 2.6. Enumeracions).
- Malgrat la norma general, s'ha de tenir en compte l'èmfasi en una part o altra de la frase: tema, rema i focus (J. Solà, *Lingüística i normativa*, pàg. 91-107 i 121-122).

- Sobre els **pleonasmes amb pronoms febles** que demanen coma i els que no en demanen, vegeu J. Ruaix, *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui /1*, pàg. 66-68. I, pel que fa concretament a la duplicació del complement indirecte en forma de pronom de tercera persona abans del complement indirecte explícit, vegeu l'apartat de pronoms personals (a 1.2.3).

1.1.5. Vocal neutra

- Sobre les normes ortogràfiques dels noms acabats en *vocal neutra + s* (*atles, pàncrees*, etc.), seguim la normativa de l'Institut d'Estudis Catalans: *Documents de la Secció Filològica, I*, pàg. 79-80. Ara bé, quan es tracta d'assignatures d'especialitat que volen distingir uns noms d'uns altres tal com es feia originàriament, es pot seguir l'obra de Joan Alberich i Montserrat Ros (veg. l'apartat del nom, 1.2.1); per exemple, *Atenàgoras*, *Protàgoras*, *Tirèsias*, etc.
- Sobre la presència o absència de la vocal *e* en els compostos i derivats de mots que presenten etimològicament una *s* inicial seguida de consonant (*telespectador*, *teleensenyament*, *autoescola*), vegeu la normativa de l'Institut d'Estudis Catalans: *Documents de la Secció Filològica, II*, pàg. 85-96.

1.1.6. Plural dels manlleus

- Sobre la formació dels plural de mots manlevats, vegeu el llibret del Termcat *Formació del plural dels manlleus* (1992).

1.2. Morfologia i sintaxi

Vigilem que la **construcció de la frase** sigui catalana i no artificiosa:

- Seguim l'**ordre normal dels elements** —nom + adjectiu; verb + adverbi, subjecte + verb, etc.—; però vigilant que un canvi d'ordre no faci canviar el sentit o una intenció especial (per exemple, *diferents països* – *països diferents*; *petites i mitjanes empreses* – *empreses petites i mitjanes*):
 - ...els ~~següents casos~~ – CASOS SEGÜENTS
 - El ~~restant 49%~~ ha demanat l'accés a Psicologia – 49% RESTANT
 - El que ~~més m'agrada~~... –M'AGRADA MÉS
 - Es pot ~~o no fer aquesta operació~~ – FER AQUESTA OPERACIÓ O NO (FER-LA)
 - ...amb ~~o sense sucre~~ – SUCRE O SENSE
 - Té l'~~obra~~ uns moments particulars, des del... – L'OBRA TÉ...
 - ~~Poca cosa té~~ a veure el del clàssic agricultor amb el de l'obrer – TÉ POCA COSA...
 - Aquest és un ~~clar exemple~~ del sistema d'intercanvi – ...EXEMPLE CLAR...
- Evitem l'**anteposició del verb** quan no es fa per raons funcionals, sinó estilístiques (Veg. J. Ruaix, *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui* /1, pàg.12).
- Ha de quedar reflectit el **règim diferent d'alguns verbs coordinats**, sempre que no quedi massa forçat (per exemple, són correctes *pujar i baixar de l'autobús*, *anar i tornar a peu del restaurant*, *entrar i sortir de casa*, etc.):
 - Les persones ~~adopten o s'aproximen al punt de vista dels altres~~ – ADOPTEN EL PUNT DE VISTA DELS ALTRES O S'HI APROXIMEN.
 - ... permetés organitzar i ~~donar sentit a classificacions parcials~~ – CLASSIFICACIONS PARCIAIS I DONAR-HI SENTIT.
 - ...dóna sentit i ~~estructura aprenentatges anteriors~~ – A APRENENTATGES ANTERIORS I ELS ESTRUCTURA.
- No fem servir **construccions forasteres o estranyes a la llengua**:
 - ~~Són diversos els temps~~ de reflexió que... – HI HA DIVERSOS TEMPS
 - Cada dia ~~són més els~~ psicòlegs que... – HI HA MÉS
 - ~~Aquest és un fet interessant~~ – AQUEST FET ÉS INTERESSANT
 - ~~El seu és encara un món proper a l'èpic~~ – EL SEU MÓN ENCARA ÉS PROPER A L'ÈPIC
 - ~~És per aquest motiu que trobem equivocat considerar...~~ – PER AQUEST MOTIU TROBEM EQUIVOCAT CONSIDERAR
- No abusem de **passives**; a vegades van més bé les reflexes o la construcció activa:
 - ~~Ha estat dit pel director~~ que /– EL DIRECTOR HA DIT
 - Perquè ~~puguin ser analitzats~~ – ES PUGUIN ANALITZAR

- S'ha de tenir en compte, però, que a vegades és millor una passiva que no pas una reflexa i que no es pot fer servir complement agent amb les reflexes:
 - ~~S'ha dit pel director~~ que - EL DIRECTOR HA DIT
 - ...perquè ~~es puguin analitzar per la psicologia.~~ - LA PSICOLOGIA ELS PUGUI ANALITZAR / PUGUIN SER ANALITZATS PER LA PSICOLOGIA.
 - És prohibit menjar carn si no ~~s'ha sacrificat per part d'experts.~~ - HA ESTAT SACRIFICADA PER EXPERTS.
 - Les esposes ~~poden considerar-se~~ una càrrega - PODEN SER CONSIDERADES

- S'ha d'anar amb compte amb els **anacoluts** (que no es trenqui la construcció sintàctica de la frase):
 - ~~Al costat d'aquestes hores cal afegir-ne~~ d'altres de treball personal. - A AQUESTES HORES CAL AFEGIR-N'HI / AL COSTAT D'AQUESTES HORES N'HI HA
 - Aquest conjunt de teories ~~es poden~~ fer servir de guia - ES POT

1.2.1. Nom

- Per a la **transcripció i transliteració de mots estrangers al català**, mirem què en diu l'autoritat acadèmica o alguns especialistes:
 - Transliteració i transcripció de l'alfabet grec i transcripció de l'alfabet llatí:
Alberich, J.; Ros, M. *La transcripció dels noms propis grecs i llatins*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1993 (Biblioteca Universitària, 13).
 - Transliteració i transcripció dels mots àrabs:
Aramon, R.; Carbonell, J.; Polanco, Ll. B.; Vernet, J. "Proposició sobre els sistemes de transliteració i transcripció dels mots àrabs al català". A *Documents de la Secció Filològica, I*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1990, pàg. 141-158.
 - Transliteració i transcripció dels noms russos:
Vidal, E. "Proposta sobre el sistema de transcripció i transliteració dels noms russos al català". A *Documents de la Secció Filològica, III*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1996, pàg. 57-89.

1.2.2. Determinants

- El **lo neutre castellà** no es canvia sistemàticament per *el* (*el* + adjectiu: NO, fora de casos comptats):
 - ~~L'interessant~~ d'aquesta conferència és... - EL QUE ÉS INTERESSANT
 - No saps ~~l'intel·ligent que és~~... - COM ÉS D'INTEL·LIGENT
 - ~~És el millor que podia passar~~ - NO PODIA PASSAR RES DE MILLOR
 - Ho cantarà ~~tot el bé que pugui~~ - TAN BÉ COM PUGUI
 - No guanyaven ~~el suficient~~ per a... - PROU
 - La difícil senzillesa ~~del variat i decoratiu~~ - DEL QUE ÉS VARIAT I DECORATIU
- Es diferencia **els/les + numeral de tots/totes + numeral** (veg., a més de la gramàtica, J. Ruaix, *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui /1*, pàg. 111):
 - Hem vist els dos professors de la UPF i les tres professores de la UPC, i ~~els cinc~~... - TOTS CINC
 - Vaques, ovelles i cabres són les tres espècies domèstiques més importants de l'antic Orient Mitjà; ~~les tres~~ són remugants - TOTES TRES
- Evitem els **possessius** sempre que siguin innecessaris (veg. E. Coromina, *El 9 Nou. Manual de redacció i estil*, pàg. 60-61). Però a vegades **són necessaris**:
 - Aquest llibre és poc clar en les ~~seves parts~~ - PARTS QUE TÉ
 - El comerç colonial arriba ~~al seu punt més~~ baix - AL PUNT MÉS
 - ...un noi de ciutat, que és un corrupte i un immoral, però que, en el ~~seu~~ fons és honrat.
 - ...centra més ~~la seva atenció~~ en el desenvolupament... - L'ATENCIÓ
 - El dret de subscripció per ~~la seva importància~~ mereix una atenció... - LA IMPORTÀNCIA QUE TÉ
 - Les matemàtiques són pràctiques per ~~la seva aplicació~~ en camps... - L'APLICACIÓ QUE SE'N POT FER
- Compte amb la repetició o no repetició de **l'article en les enumeracions** (veg. Ruaix, *El català/2*, pàg. 61, i *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui /2*, pàg. 113-114).
- **Noms de comarques del Principat amb article o sense**: vegeu *Documents de la Secció Filològica, I*, pàg. 131-135 i Ruaix, *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui /2*, pàg. 82.
- Compte amb les expressions que s'han de construir amb **possessiu tònic** posposat al substantiu (Ruaix, *Observacions crítiques /1*, pàg. 14-15): *a càrrec meu, en poder vostre*, etc.
- S'ha de tenir en compte la diferència entre **l'indefinit uns / unes** i el **quantitatiu uns quants / unes quantes** (Ruaix, *Observacions crítiques /1*, pàg. 16).
- S'ha d'evitar l'abús de **l'article davant numerals** i el calc de construccions castellanques amb valor quantitatiu (Ruaix, *Observacions crítiques /1*, pàg. 15 i 19-21).

- No s'han de confondre els **numerals cardinals** *un/a, dos/dues*, etc. amb els **ordinals** *u, dos*, etc. (Ruaix, *Observacions crítiques /1*, pàg. 15).
- Recordem que el **determinant tot** és invariable masculí quan precedeix topònims, però compte amb els que comencen amb article femení (veg. Ruaix, *Observacions crítiques /2*, pàg. 10, nota 9):
 - Tot Barcelona...
 - Tota la Bisbal...

1.2.3. Pronoms

Pronoms demostratius

- Evitem els pronoms *aquest/aquesta/aquests/aquestes* o *aquell/aquella/aquells/aquelles* sempre que no siguin necessaris:
 - ...per a estudiar la crisi del segle XVIII i com ~~aquesta~~ es tradueix... – COM ES TRADUEIX
 - ...l'ordre del món, salvaguardat pel triomf de Zeus i amenaçat entre els homes, quan ~~aquests~~ s'ocupen més de la injustícia..
 - Donat un capital D₁, ~~aquest~~ s'inverteix...
- Quan es facin servir aquests pronoms demostratius, s'ha de mirar que *aquest/aquesta/aquests/aquestes* facin referència a l'element que hi ha més a prop (l'esmentat últim) i *aquell/aquella/aquells/aquelles*, al que hi ha més lluny (l'esmentat primer).

Pronoms personals

- Evitem *ell/ella/ells/elles* referits a coses, quan es pugui:
 - Si algú fes un registre diari dels diferents àpats durant un mes i ~~extragués d'ell~~ les quantitats... – N'EXTRAGUÉS
- Per a la diferència entre *entre si* i *entre ells/elles*, vegeu Ruaix, *Observacions crítiques* /2, pàg. 33.
- Compte amb la pèrdua, la substitució o l'abús dels pronoms febles *hi* i *en* (Ruaix, *Observacions crítiques* /1, pàg. 21-23 i 116-125; Coromina, *El 9 Nou. Manual de redacció i estil*, pàg. 174).
- Compte amb el pronom *ho* redundat després de *com*; en una mateixa frase, segons el sentit que tingui, aquest pronom pot ser correcte o no ser-ho (veg. Ruaix, *Observacions crítiques* /1, pàg. 114):
 - Es nodria d'herències tan diferents com ~~ho~~ podien ser...
 - Fes-ho com ~~ho~~ va dir el teu pare.
 - Com ho va dir l'editor semblava excessiu (*ho* correcte).
 - Com ~~ho~~ va dir l'editor, semblava excessiu.
- Mirem de posar els pronoms davant del verb en forma composta i quan un modal o els verbs *anar*, *venir*, etc. precedeixen l'infinitiu (Badia, *Gramàtica de la llengua catalana*, pàg. 494):
 - Hi va anar i el va trobar (no: va anar-hi i va trobar-lo).
 - L'estudiant s'haurà de matricular (no: haurà de matricular-se).
 - ...es pot complicar (no: pot complicar-se).
 - Vine'm a veure (no: vine a veure'm).

- Posem el pronom HI (i no pas *li* o *els*) per a les coses, sempre que es pugui i que no siguin coses personalitzades:
 - ~~Li~~ haurem de canviar el títol, a aquest mòdul – HI
 - Convé que aquesta setmana ~~hi~~ doneu un cop d'ull, al material – HI
 - A Internet ~~hi~~ han trobat molta utilitat – HI
 - Cal concedir ~~les~~ importància, a les condicions econòmiques – HI

- No dupliquem el complement indirecte en forma de pronom de tercera persona (*li*, *els*) davant del complement indirecte explícit, si no hi ha la coma (si hi ha tematització a la dreta, hi posem coma; per exemple, *Li va portar molts papers, a la Maria*):
 - ~~Li~~ va portar molts papers a la Maria. – VA PORTAR
 - ~~Els~~ va dir als parents que no vinguessin. – VA DIR
 - Què ~~hi~~ promet Pere Ramon al comte Guillem? – QUÈ PROMET

Pronoms relatius

- No es repeteix el relatiu en forma de pronom personal:
 - Aquest home a qui sempre ~~hi~~ diran... – A QUI SEMPRE DIRAN
 - ...a un assumpte del qual ~~hi~~ ha parlat sovint. – DEL QUAL HA PARLAT

- Hi ha d'haver, però, el relatiu i el pronom *en*, tots dos, quan aquest relatiu està afectat per un quantificador (veg. Solà, *Lingüística i normativa*, pàg. 119-120, "segon cas"):
 - La classificació de les inversions financeres es fa amb diversos criteris, dels quals *en* tractarem quatre.

- Mirem de no abusar del relatiu *el/la qual*, *els/les quals* (hi ha també *qui*, *on*, *què*), encara que no s'ha de bandejar perquè a vegades treu una possible ambigüïtat.

- Fem servir el relatiu *on* per a llocs reals, no pas per a temps o llocs figurats:
 - És el segle ~~on~~... – EN QUÈ
 - La societat ~~on~~... – EN QUÈ

1.2.4. Verb

- Recordem que en català es fan servir **més els verbs que no pas els substantius**, especialment si s'acumulen molts sintagmes nominals:
 - Varen prendre la decisió ~~de la sortida~~... - DE SORTIR
 - ...mesures repressives encaminades a ~~la desestatització de~~ Catalunya - DESESTATITZAR
 - ...ajuda a ~~la formació d'~~altres molècules... - FORMAR
 - ...incita a la reflexió i ajuda ~~en la millora de~~ l'hàbit de pensar - A MILLORAR
- En una frase **hi ha d'haver verb principal**; per tant, no és correcte l'infinitiu d'introducció ni l'omissió del verb en expressions calcades de l'anglès (els dos darrers exemples):
 - Finalment, només ~~recordar~~ - CAL / FALTA RECORDAR
 - De moment només ~~assenyalar~~ que aquesta prosa implica l'escriptura... -CONVÉ / PODEM / CAL ASSENYALAR
 - ~~Cap problema~~ - AIXÒ NO ÉS PROBLEMA / NO HI HA CAP PROBLEMA / NO PASSA RES
 - ~~Res a veure~~ - NO HI TÉ RES A VEURE
- No admetem **la construcció d'interrogatiu + infinitiu** (si no és personal i amb el mateix subjecte, que seria correcta: *Ara no sé què fer*):
 - ...l'arbre li indica què ~~fer~~ - HA DE FER
 - Com ~~utilitzar~~ aquest programa - S'UTILITZA
 - Com ~~instal·lar~~ el programa al vostre ordinador? - PODEU INSTAL·LAR
 - Orienta sobre què ~~aprendre i a quin ritme fer ho~~ - ES POT APRENDRE I A QUIN RITME S'HA DE FER
- No fem servir les estructures incorrectes **de + infinitiu** com a condicional i **ser de + infinitiu** en el sentit de 'caldre' o 'haver de':
 - ~~D'haver ho sabut~~, no hauria vingut - SI HO HAGUÉS SABUT
 - ~~És de suposar~~ que ara ja ho deuen haver solucionat - CAL SUPOSAR / S'HA DE SUPOSAR / SUPOSEM
 - ~~D'especial interès ací és~~ seguir l'aparició... - TÉ UN INTERÈS ESPECIAL ACÍ
 - En aquest context, ~~són potser de recordar~~ poetes com... - POTSER CONVÉ / CAL RECORDAR
- **ser / estar / haver-hi / ser-hi**:
 - Aquesta persona ~~està~~ per a resoldre aquests problemes - HI ÉS
 - Entre aquests casos ~~està~~ el de... - HI HA
 - La tela que ~~està~~ davant Velázquez és la que vol pintar - HI HA
 - Quan la gent ~~està~~ al despatx... - ÉS
 - La Bíblia ~~n'està plena~~ de referències - N'ÉS PLENA
 - Tota la gent ~~és~~ asseguda - ESTÀ
 - Ja ~~es troben~~ a l'abast - ESTAN

- Entre aquestes raons ~~es troben~~... - HI HA
- Ja sembla que ~~estan~~* tots: podem començar la reunió - HI SÓN
- * (En el sentit d' 'han acabat' és correcte)
- Fem invariable el verb **haver-hi**:
 - Tots els exercicis que HI HAVIA / HI HA / HI HAURÀ / HI POT HAVER
- Fem servir la forma *essent* com a **gerundi del verb ser** i així evitem possibles confusions:
 - ESSENT com és, pot tenir molts problemes...
- Compte amb l'ús **transitiu o intransitiu** dels verbs (són transitius: *anomenar, apropiat-se, abominar, apassionar, concernir, empenyar, entusiasmar, molestar, preocupar, encantar*, etc. Són intransitius: *esmorzar, dinar, berenar, sopar, incumbir, ressaltar*, etc.):
 - Les criatures que ~~dinen pasta~~ cada dia - MENGEN PASTA PER DINAR
 - Ahir no ~~vaig sopar gaire~~ - NO VAIG MENJAR GAIRE PER SOPAR
 - Cada dia ~~esmorza molt~~ - MENJA MOLT PER ESMORZAR
 - Ja ~~he~~ parlarem més endavant - EN
 - L'autora ~~ressalta~~ la importància de... - FA RESSALTAR / REMARCA
 - Aquest programa necessita ~~de~~ les eines...
 - S'ha apropiat ~~de~~ les eines...
 - Ha ~~recorregut~~ la sentència... - RECORREGUT CONTRA
 - ~~S'ha trobat~~ el seu veí pel carrer - S'HA TROBAT AMB / HA TROBAT
- Compte també amb l'ús **personal o impersonal, pronominal o no pronominal** dels verbs:
 - Tots els metalls preciosos es fonien i s'encunyaven si ~~donava temps~~ de fer-ho - HI HAVIA TEMPS
 - caure-s, sortir-se, passar-se, pujar-se, baixar-se...
 - ~~Es va quedar~~ bocabadada / cega - VA QUEDAR
 - fer-se el sord / el despistat - FER EL SORD / EL DESPISTAT
- No admetem l'ús impropri de **verb + amb** (Ruaix, *Observacions crítiques* /1, pàg. 43-45):
 - Volen ~~acabar amb~~ la violència que hi ha pertot - POSAR FI A
 - ~~atrevir-se amb~~ / ~~poder amb~~ / ~~trencar amb~~
- S'ha de mirar la normativa pel que fa a les **perífrasis verbals** (imminència, probabilitat, etc.):
 - En el capítol anterior ~~aprendrieu~~ a... - DEVÍEU APRENDRE
 - Què li ~~haurà passat?~~ S'ha ~~deixat~~ les... - DEU HAVER PASSAT / ES DEU HAVER DEIXAT
 - ~~Anem a començar~~ una experiència nova - COMENCEM
 - Us ~~vaig a dir~~ una cosa - DIRÉ
 - Aquest autor ~~ve estudiant~~ aquest fenomen des de... - ESTUDIA
 - Va dir que no els ~~anava a votar~~ - VOTARIA

- Compte amb la construcció **estar + gerundi**, que no vol dir present i prou com en anglès, sinó que expressa una acció repetida o iterativa, o una idea d'estat; per tant, si només es vol indicar una acció, no s'ha de fer servir aquesta perífrasi (no confongueu, però, aquesta construcció amb **anar + gerundi**):
 - Ara ~~està plovent~~ - PLOU
 - Aquest matí ~~m'ha estat explicant...~~ - M'HA EXPLICAT
 - La professora ~~està dient...~~ - DIU
 - ...quan ~~estigui essent apresada...~~ - S'APRENGUI
- Hem de substituir l'estructura forastera **venir + participi** per una de genuïna:
 - Aquests efectes ~~vénen causats per~~ - SÓN EL RESULTAT DE / ELS DETERMINA
 - Aquest canvi ~~ve donat per~~ - EL PRODUEIX / EL CAUSA / ÉS CAUSAT PER
- S'ha de vigilar que els **gerundis** siguin correctes (i no treure els que ho són):
 - Va causar efectes inflacionaris, ~~perjudicant~~ les classes populars - QUE PERJUDICAREN
- S'ha d'anar amb compte amb l'abús de **tot davant de gerundi** (Ruaix, *Observacions crítiques* /1, pàg. 128):
 - ...una escultura d'un tauró ~~tot menjant~~ se un home - QUE ES MENJA
- No s'ha de fer servir la construcció errònia **tot i + gerundi**:
 - ... ~~tot i fent referència a les capacitats...~~ - FENT REFERÈNCIA A LES CAPACITATS I TOT / TOT I FER REFERÈNCIA A LES CAPACITATS
 - ~~Tot i tenint en compte les qualitats que acabem d'assenyalar...~~ - TOT I TENIR EN COMPTE LES QUALITATS QUE ACABEM D'ASSENYALAR / TENINT EN COMPTE LES QUALITATS QUE ACABEM D'ASSENYALAR I TOT

1.2.5. Adverbis

- Amb les partícules *mai*, *res*, *ningú*, *enlloc*, *tampoc*, etc., quan són **en frase negativa**, **conservem el *no*** (s'ha de recordar que *sense* no forma part d'aquest grup):
 - NO ha vingut mai / Mai NO ha vingut.
 - Elles tampoc NO hi eren / Tampoc NO hi eren elles.
- Amb els **adverbis de dubte** —*potser*, *tal vegada*, etc.— el verb ha d'anar en indicatiu i no pas en subjuntiu:
 - Aquestes deficiències potser ~~s'arreglin~~ amb l'edat - S'ARREGLARAN
 - Potser avui ~~sigui~~ l'últim dia de... - ÉS
 - Probablement les lleis ~~siguin~~... - SÓN
- Pel que fa a **calcs que afecten els adverbis**, vegeu Ruaix, *Observacions crítiques /1*, pàg. 38-41.

1.2.6. Preposicions

- Distingim **per i per a** també davant d'infinitiu (veg. Badia, *Gramàtica de la llengua catalana*, pàg. 231-233, i Ruaix, *Punts conflictius de català*, pàg. 145-160).
- Fem servir preferentment la preposició **amb** per als mitjans de locomoció:
 - Hi anàvem amb tren.
 - Sempre ve amb bicicleta.
- Pel que fa a les preposicions **a i en locatives**, de moment podem seguir *El 9 nou. Manual de redacció i estil* d'E. Coromina (pàg. 181-183); però sobretot respectem la coherència, és a dir, si l'autor és coherent amb el sistema que fa servir, respectem el seu sistema, sempre que no sigui incorrecte.
- **Preposicions introductores de complements temporals**: *a* amb parts del dia (*al matí, al vespre*); *a* o *per* amb mesos i estacions (*per la primavera / a la primavera, per l'agost / a l'agost*); *a* o *en* amb segles (*al segle XIV / en el segle XIV*). Però se sol elidir la preposició quan aquest període de temps s'introdueix amb indeterminat, demostratiu, o quan hi ha complement: *un matí, aquesta tardor, la tarda de divendres, l'any 1999, el 1999, el mes entrant, l'estiu passat*, etc.
- **No s'ha d'eliminar la preposició** quan hi ha de ser (Ruaix, *El català /2*, pàg. 182):
 - Només [] veure-la,... – DE
 - Hi havia molta gent culta i poca [] inculta – D'
 - ...quatre solucions incorrectes i una [] correcta – DE
- Fem servir la locució prepositiva **a través de** en el sentit de 'travessant, d'un costat a l'altre, d'una extremitat a l'altra' i no pas si vol dir 'per', 'amb', 'per mitjà de' o 'mitjançant':
 - Ens ho ha fet saber ~~a través d'internet~~ – PER INTERNET
 - Persones relacionades entre elles ~~a través de~~ la filiació – PER
 - ~~A través del~~ text el lector pot entrar en una matèria... – AMB EL
 - ...l'accés ~~a través de~~ la xarxa telefònica bàsica... – PER MITJÀ DE
- No admetem la preposició **versus** calcada de l'anglès, sinó que ha de ser *contra, enfront de* (Ruaix, *Observacions crítiques /2*, pàg. 47-48).
- Compte amb la **preposició que introdueix alguns complements nominals** (veg. Ruaix, *Observacions crítiques /1*, pàg. 45-46):
 - avió **a** reacció; vaixell **a** vapor; corbata **a** ratlles; olla **a** pressió; pudor/olor **a**... – DE
- Construcció incorrecta **verb + amb** (veg. l'apartat dels verbs, 1.2.4).

1.2.7. Conjuncions

- No fem servir ***així com*** en sentit copulatiu:
 - Els detallistes ~~així com~~ els majoristes... - I (TAMBÉ)
- S'ha de vigilar de no fer la **supressió incorrecta de la conjunció *que***:
 - ...li recomanaren [] vingúes - QUE
 - ...cosa que sí [] fan els economistes... - QUE
 - Com [] no ho sabia, s'hi va presentar - QUE

1.2.8. Interjeccions i onomatopeies

- S'ha de vigilar que les interjeccions, les onomatopeies i els recursos expressius siguin propis del català (*Orientacions lingüístiques per al doblatge*, Comissió de Normalització Lingüística TVC, Barcelona, 1993, pàg. 10-14, i Ruaix, *El català /2*, pàg. 209-210).

1.3. Lèxic

- No farcim el text **d'elements innecessaris**:
 - Sembla ~~ser~~ que aquesta època...
 - ...~~tot~~ indicant els pilars que l'aguanten...
 - Tal ~~í~~ com havíem indicat...
 - ...a fi ~~i efecte~~ d'aconseguir...
- No fem servir **castellanismes**, encara que siguin discutits, o **estrangerismes** si tenim l'equivalent català: ~~tonto~~, ~~tonteria~~, ~~tamany~~, ~~nòvio/a~~, ~~vivenda~~, ~~calentar~~, ~~suggerent~~, etc.
- Fem servir **el mot, o la construcció, més habitual en català** i que sigui genuí, perquè no hi hagi un llenyatge artificios. Per tant, val més fer servir les formes de la primera columna que no pas les de la segona (sense que això vulgui dir que totes les de la segona siguin prohibides, i sempre tenint en compte el context, perquè a vegades una forma té un sentit figurat o un matis que no té l'altra):

acabar / acabament	finalitzar / finalització
acostar(-se)	apropar(-se)
amb / per	a través de / mitjançant / per mitjà de
començar / començament	iniciar / inici
davant de	enfrent de
fer	realitzar
fer servir	usar
haver-hi	existir
i tot (darrere)*	fins i tot (davant)*
manera	forma
mes / any / setmana... vinent / que ve /entrant*	proper / pròxim... mes / any / setmana*
mirar / veure	observar
mirar de + inf.	intentar + inf. / tractar de + inf.
pensar / pensar-se / semblar /	creure (en el sentit d'opinar)
fer l'efecte / trobar	
sap de què parla	sap del que parla
tornar a + inf.*	verb + de nou / novament*
triar	escollir / elegir

*Exemples:

- Demà i tot farà festa (millor que no pas *fins i tot demà farà festa*).
- La setmana entrant / el mes que ve / l'any vinent (millor que no pas *la propera setmana / el pròxim mes / el proper any*).
- Torna a escriure... (millor que no pas *Escriu de nou*).

- Fem servir els **mots amb propietat**; per tant, s'han de distingir —i fer-los servir en el sentit correcte i fuggint de calcs (cal consultar els diccionaris)— els mots o expressions següents:

- abaixar / baixar
- alçada / alçària / altura / altitud
- apujar / pujar
- assecar / eixugar
- assenyalar / senyalar
- conèixer / saber
- constituir / erigir(-se en)
- contemplar / preveure, tenir en compte
- creuar / encreuar
- d'aquí a / dins de (temps)
- denotar / representar
- freqüentar / sovintejar
- lliurar / alliberar, deslliurar
- massa / gaire
- mateix / propi
- pal / bastó / garrot...
- pega / entrebanc
- precisar / necessitar, requerir, haver de menester
- preguntes / qüestions
- propiciar / afavorir
- quallar / prendre, arrelar, tenir acceptació, agafar (cos)
- radicar / raure, estar, consistir, residir
- recolzar / donar suport, fer costat, ajudar
- si escau / si s'escau
- pretendre / aspirar a, voler
- seduir / captivar, atraure

- Si tenim dues o més paraules per a un concepte determinat, mirem de fer servir **la més genuïna i que no porti confusió de significat** amb una altra, encara que la que no agafem sigui al diccionari (normalment com a entrada secundària); per tant, triarem els mots de la primera columna i no pas els de la segona, quan tinguin el sentit de la primera:

brou	caldo
carnisseria / matança	massacre
ceguesa	ceguera
concret	puntual
continuar + gerundi	seguir + gerundi
curso	carrera
destinació	destí
enregistrament	gravació
enregistrar	gravar
guàrdia personal	guardaespatlles
i / i també	així com
lliurament	entrega

lliurar	entregar
per / amb / per mitjà de / mitjançant	a través de
per força	a la força
representar / comportar / significar / implicar	suposar
rodet (de fotografia)	carret (de fotografia)
taulell	barra
trobar + CD	trobar-se + CD
veritable / vertader	verdader
fer una llista	l·listar
no fer cas de	ignorar

- Vegeu, com a resum de tota aquesta primera part, el recull de mots i expressions per ordre alfabètic que trobareu a l'annex 2.

2. Convencions formals

2.1. Abreviacions

Aquest apartat conté indicacions generals sobre l'ús de les abreviatures, les sigles i els símbols des del punt de vista de l'escriptura. Per a una consulta més exhaustiva del tema, recomanem les obres de referència següents:

Diccionari d'abreviacions (1992). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

J.M. Mestres i altres (1995). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (pàg. 275 i seg.). Barcelona: Eumo Editorial / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra / Associació de Mestres Rosa Sensat.

J. Badia i altres (1997). *Llibre de la llengua catalana* (pàg. 616 i seg.). Barcelona: Castellnou.

2.1.1. Abreviatures

A continuació fem esment d'alguns aspectes que cal recordar pel que fa a aquest tema:

- Tota paraula és susceptible de ser abreujada. N'hi ha que tenen una abreviatura establerta o coneguda, però per als casos en què no és així vegeu l'apartat sobre formació d'abreviatures del *Diccionari d'abreviacions*; les pautes que dóna poden ser molt útils a l'hora de revisar les taules, els gràfics o els quadres que, per manca d'espai, sovint contenen paraules abreujades.
- Si es tracta d'una abreviatura composta de més d'un mot escurçat, cal deixar un espai entre mot i mot. Exemple: C. S. (Centre de Suport). Aquesta regla, però, no la seguim en les abreviatures dels noms compostos de persona. Exemple: A.M. Alcover (Antoni Maria Alcover).
- Les abreviatures d'expressions corresponents a altres llengües s'han de compondre, preferiblement, en cursiva. Exemple: *n. b. (nota bene)*.
- Quan d'una paraula hi ha recollides més d'una abreviatura, mirem de fer servir sempre la mateixa. Per exemple, *pàgines* l'abreugem sempre *pàg.*, no *pp.* A les referències bibliogràfiques també fem servir sempre aquesta abreviatura i no d'altres, és a dir, escrivim, per exemple, *1994, pàg. 26* i no *1994:26*.
- Agafem els ordinals com una abreviatura i els escrivim, doncs, amb punt final. Exemples: 1r., 2a., 5è., 4ts. 8ns., 15es., etc.

2.1.2. Símbols

Recordeu que no porten punt al final i que hi ha d'haver espai entre el valor numèric i el símbol. En el cas del símbol %, però, aquest espai no es posa.

No s'han de deixar símbols intercalats en el discurs. Per exemple, no hem d'escriure *quin % s'obté...* o *quants km falten...*, sinó *quin tant per cent (o percentatge) s'obté* o *quants quilòmetres falten*, etc.

No s'han de barrejar símbols i unitats, és a dir, no escriurem Σ/metre ni *km/hora*, sinó Σ/m i *km/h*.

Els símbols referits a una magnitud només es poden fer servir quan aquesta magnitud s'expressa amb xifres. Si la magnitud s'expressa amb lletres, ha de figurar tota l'expressió. És a dir, són correctes les combinacions *15 km*, *15 quilòmetres* o *quinze quilòmetres*, i no ho és *quinze km*. Cal dir, però, que en el discurs és preferible desenvolupar el nom de la magnitud sempre que el text no contingui moltes xifres; en aquest cas, es pot mantenir el símbol.

2.1.3. Sigles

La primera vegada que en un text es fa servir una sigla, s'escriu entre parèntesis després de l'enunciat complet. Però una sigla molt coneguda o més coneguda que el seu enunciat exacte no necessita explicació.

Les sigles s'escriuen amb majúscules i sense punts (tret de les sigles lexicalitzades com ara *làser* o *sida*). Les posarem sempre en rodona independentment del fet que representin entitats catalanes o no catalanes o publicacions.

El fet que les sigles s'escriuin amb majúscules no implica que els noms desenvolupats corresponents s'hagin d'escriure també amb majúscules inicials, sinó que han d'anar segons la norma que afecti cada cas.

Sobre l'apostrofació davant de les sigles, vegeu l'apartat 1.1.2.

2.2. Majúscules i minúscules

Establir uns criteris de distinció entre majúscules i minúscules és necessari per a aconseguir que els textos universitaris tinguin coherència en aquest sentit i quedin unificats. Però s'ha de tenir en compte que l'ús de majúscules, pel caràcter discrecional que té, a vegades fa difícil la tasca d'establir regles prou coherents i viables. Per això, en determinats casos, pensem que l'únic que cal fer és vetllar per la coherència en un mateix escrit. També cal tenir present que la tendència actual és reduir l'ús de majúscules, ja que, com qualsevol altre recurs amb funció específica, pot perdre sentit si se n'abusa.

Com a referència vegeu el quadre de majúscules i minúscules que trobareu com a annex 3. Conté un nombre important d'exemples trets de diverses fonts. Dels criteris que s'hi estableixen, val la pena comentar els aspectes següents:

- Els noms de les assignatures es tracten d'una manera diferent de com ho fan les altres universitats: a la UOC només posem amb majúscula la inicial de la primera paraula que forma el nom de l'assignatura.
- Les denominacions (substantius i adjectius) de les càtedres i les àrees de coneixement van amb majúscula. També van amb majúscula els noms de les carreres i les especialitats dins de les carreres (*l'especialitat d'Electrònica*, però *un especialista en electrònica*).
- Sobre les designacions incompletes d'institucions, no s'han de confondre els casos en què la designació completa queda sobreentesa amb altres casos en què s'interpreta com un nom genèric o en què, tot i que es parli d'una institució en concret, es denomina per mitjà d'un nom comú. Podem trobar, doncs, aquests tres casos diferents: *una universitat* / *la Universitat (Oberta de Catalunya)* / *aquesta universitat*, *la nostra universitat*. No és igual dir *aquesta universitat* que *la Universitat*, encara que en tots dos casos ens referim a la mateixa institució. (Una manera de saber quan ha d'anar amb majúscula i quan no és mirar si la designació es podria dir completa; i no podem dir *aquesta universitat Oberta de Catalunya*.)

2.3. Numerals

A continuació recordem alguns dels criteris sobre l'escriptura amb xifres o amb lletres dels numerals en un text. Aquesta selecció és fruit dels dubtes que s'han repetit més en la revisió dels materials didàctics pel que fa al tema que ens ocupa.

Com a text de referència recomanem el *Manual d'estil* (pàg. 347 i seg.) de J.M. Mestres i altres.

2.3.1. Numerals escrits amb lletres

- Quantitats formades per tres mots, com a màxim. Exemple:

A la trobada presencial hi van assistir més de dos-cents cinquanta estudiants.

- L'edat de les persones, dels animals, de les coses i la durada d'aquestes darreres. Exemple:

Els nens de quatre anys.

Un edifici de cinquanta anys.

També s'escriuen amb lletres els noms de les dècades (exemple: els anys vint), però el nom dels anys s'escriu amb nombres (exemple: l'any 92). Cal recordar que l'ús de l'apòstrof per a abreujar l'any és incorrecte (exemple: Campus Virtual'96); s'ha d'escriure sense apòstrof (exemple: Campus Virtual 96).

- Les quantitats aproximades. Exemple:

El mes de setembre es van connectar al Campus més de cinc-cents estudiants.

- Els mots *milió*, *bilió*, *trilió* i *quadrilió* en les quantitats rodones. Exemple:

Tenien un pressupost de cinquanta milions de pessetes (però: Tenien un pressupost d'11.265.250 pessetes).

Recordeu que els numerals *milió*, *bilió*, *trilió* i *quadrilió* s'enllacen amb el substantiu que determinen mitjançant la preposició *de*.

- El símbol de tant per cent i tant per mil quan l'operació s'escriu amb lletres. Exemple:

El sis per cent dels habitants.

És incorrecte escriure correlacions de quantitats incompletes (exemple: Hi van assistir de 3 a 4.000 persones). A més, si és possible s'han d'escriure amb lletres, ja que es tracta de quantitats aproximades (exemple: Hi van assistir de tres mil a quatre mil persones).

2.3.2. Numerals escrits amb xifres

- Quantitats formades per més de tres mots. Exemple:

Al magatzem hi ha un estoc de 3.897 llibres.

- Les xifres estadístiques, especialment les que hi ha a les taules. Exemple:

L'any passat van recaptar 3 milions de pessetes, enguany n'han recaptat 6,5 milions.

- Els nombres seguits d'una unitat física, monetària o d'un símbol d'unitat. Exemple:

Vaig rebre 5.000 pessetes.

Vaig rebre 3.000 PTA.

Pesava 50 kg.

Una superfície de 18 m².

- Els nombres que es fan servir en les enumeracions d'objectes, ingredients... Exemple:

5 llapis

20 bolígrafs

12 gomes

...

2.4. Traducció de noms propis

Per a la traducció dels noms propis o el manteniment en la llengua original, seguim la *Proposta de traducció de noms propis* del Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona.

2.5. Pàgina de drets

Al començament de les assignatures (enteses com a conjunt de mòduls en suport escrit) hi ha la pàgina de drets, on es descriuen breument els currículums de cada un dels autors dels diversos mòduls. És un dels casos en què s'han de tenir en compte unes convencions formals que a vegades són difícils d'aplicar, sobretot pel que fa a majúscules i minúscules.

Per a aquesta pàgina de drets hem establert els criteris generals següents:

- Posem amb majúscula:

El nom de la llicenciatura, l'especialitat (dins d'una carrera, per exemple) l'àrea de coneixement, etc.

Un llicenciat en Biologia

La càtedra d'Història de la Farmàcia

Un catedràtic de Comptabilitat

El màster d'Audició i Llenguatge

L'especialitat d'Electrònica, però un especialista en psicologia educativa

Els departaments, les escoles, les universitats, etc. També els estudis de la UOC, ja que els considerem equivalents als departaments de les altres universitats.

La Universitat de Girona

La Facultat de Geografia i Història

L'Institut Maragall

El Departament de Lingüística General

Els Estudis de Psicopedagogia de la UOC

- Posem amb minúscula:

Formes de designació genèrica de les persones:

... és catedràtic de...

... és mestre des de...

... és professora titular de...

... és professor associat de...

... és llicenciat, diplomada en...

- Escrivim els noms dels autors sense cap fórmula de tractament (sense especificar *Dr. Albert Vidal*, per exemple). No posem la copulativa *i* entre el primer cognom i el segon, tret que l'autor ho demani expressament.
- Desenvolupem sempre el nom de les universitats (també el de la UOC). Procurem no abreujar els noms de les escoles, facultats, etc.
- No comencem l'explicació dels currículums amb la forma verbal *és*. És a dir, no escriurem *És catedràtic de Psicologia Evolutiva...*, sinó *Catedràtic de Psicologia Evolutiva...*

2.6. Enumeracions

Per al tema de les enumeracions recomanem dues obres de referència: *Ortotipografia* de J.M. Pujol i J. Solà (pàg. 76) i *Manual d'estil* de J.M. Mestres i altres (pàg. 252).

A l'hora d'establir una enumeració es plantegen les qüestions següents:

- Puntuació entre el fragment introductori i la llista d'elements enumerats.

S'ha d'aconseguir la correcta imbricació de la frase introductòria i els elements de l'enumeració, és a dir, cal mirar de lligar bé la frase introductòria amb els diversos punts.

En les enumeracions disposades en paràgraf a part, que són les que analitzem aquí, se solen posar dos punts, perquè destaquen el caràcter enumeratiu de la llista, tot i que només són obligatoris quan els elements de l'enumeració són oracions coordinades amb la frase introductòria.

- Puntuació final de cadascun dels elements de la llista.

Aquesta puntuació depèn de la complexitat i del grau de dependència entre els apartats, és a dir, de la voluntat que hi hagi d'establir més o menys continuïtat entre aquests apartats i de si contenen un verb conjugat o no.

- Ús de majúscula o minúscula al començament de cada apartat.

La majúscula és sempre una solució optativa, tret de quan un dels elements acaba en punt, que és obligatòria per coherència.

- Homogeneïtat dels apartats, que siguin tots sintagmes nominals o tots verbs, que acabin tots amb punt o no, etc.

En general, davant la coincidència d'apartats amb puntuació diferent, la coherència porta a unificar-la donant preferència al signe de puntuació més fort. Però tinguem en compte que el marge d'oscil·lació en aquest sentit pot ser molt ampli i que la solució podria resultar forçada, ja que no sempre és tan senzilla com posar punt final a tot arreu. Per exemple, si trobem una enumeració que és un seguit de substantius, però que té també un apartat amb una frase complexa o puntuació interna, la solució de posar majúscula i punt final als substantius potser no és la més adequada. En casos així seria millor traslladar tot el que siguin observacions, ampliacions, aclariments, comentaris, etc. al paràgraf següent, de manera que els apartats quedessin iguals (substantius en aquest exemple), coherents en la puntuació i equilibrats en el contingut.

Tot i que en textos amb moltes enumeracions pot ser avantatjós aplicar-hi sempre la mateixa puntuació, el quadre que trobareu com a annex 4 no hauria de servir per a refer qualsevol enumeració d'un original que no s'ajusti al cent per cent a les indicacions que s'hi donen, sinó que hauria de ser una guia per als casos en què es detectin incoherències en la construcció i la puntuació dels apartats. No estableix criteris ni normes obligatòries que s'hagin d'aplicar d'una manera automàtica, atès que tampoc no inclou exhaustivament totes les possibilitats.

2.7. Enunciats dels exercicis de selecció

En els materials didàctics de la Universitat trobem regularment aquest tipus d'enumeracions. Convé que quedin unificades i per això establim els criteris següents:

- **Començament de l'enunciat principal**

a) Si la primera lletra de l'enunciat principal coincideix amb el començament de la frase, va amb majúscula.

Exemple:

1. Els factors de tractament són...
 - a) les variables dependents.
 - b) les variables que hem de mantenir constants.
 - c) les variables que s'han d'eliminar.
 - d) les variables independents.

b) Si la primera lletra de l'enunciat principal no coincideix amb el començament de la frase, l'enunciat comença amb tres punts suspensius i la primera lletra va amb minúscula. Exemple:

1. ...va néixer a Figueres.
 - a) Salvador Dalí
 - b) Pere Tàpies
 - c) Sergi Comelles

- **Final de l'enunciat principal:**

a) Si la frase de l'enunciat principal continua a les opcions, s'hi posen tres punts suspensius al final. S'ha de tenir en compte que es posen dos punts al final de l'enunciat principal si acaba amb l'adjectiu *següent* o alguna partícula que indiqui clarament que hi ha d'haver dos punts (no s'ha de fer acabar l'enunciat principal amb un article o una preposició que es pugui contraure o canviar de gènere i nombre). Exemple:

1. Segons Levelt,...
 - a) la dixi pot ser primària i secundària.
 - b) la dixi pot ser social, espacial i temporal.
 - c) hi ha termes díctics purs i impurs.
 - d) la dixi és la marca que fa referència a un antecedent del mateix discurs.

b) Si el final de l'enunciat principal coincideix amb el final de la frase, s'hi posa un punt —o un interrogant si és el cas. Exemple:

1. Quina tècnica estadística constitueix la base de l'anàlisi factorial?
 - a) La correlació de mitjanes.
 - b) La correlació.
 - c) La comparació de distàncies.

- **Començament de l'enunciat de les opcions:**

a) Si l'enunciat de les opcions coincideix amb el començament de la frase, la primera lletra va amb majúscula. Exemple:

1. Digueu quan es va estendre aquest tipus d'investigacions.
 - a) Als anys cinquanta.
 - b) Als anys seixanta.
 - c) Als anys setanta.
 - d) Als anys vuitanta.

b) Si l'enunciat de les opcions no coincideix amb el començament de la frase, la primera lletra de l'enunciat de les opcions va amb minúscula tret que sigui un nom propi, una sigla, etc. (no s'ha de fer acabar l'enunciat principal amb un article o una preposició que es pugui contraure o canviar de gènere i nombre). Exemple:

1. Un subsidi fix provoca...
 - a) un augment de la quantitat produïda.
 - b) una disminució del preu de mercat.
 - c) un decrement de l'excedent dels consumidors.
 - d) Totes les opcions anteriors.
 - e) Cap de les opcions anteriors.

(els casos *d* i *e* de l'exemple són enunciats que coincideixen amb el començament de la frase; per tant, comencen amb majúscula)

- **Final de l'enunciat de les opcions:**

a) Si el final de l'enunciat de les opcions coincideix amb el final de la frase, s'hi posa un punt —o un interrogant si és el cas. Exemple:

1. A quin tipus d'investigació pertany?
 - a) Històrica.
 - b) Bibliogràfica.
 - c) Comparativa.
 - d) Sense hipòtesis.

b) Si el final de l'enunciat de les opcions no coincideix amb el final de la frase, no s'hi posa puntuació, fora que n'hi hagi d'haver pel lloc que ocupa a la frase. Exemple:

1. No sabia ... dir.
 - a) que
 - b) què
 - c) el que

2.8. Tractament de la bibliografia dels mòduls

A continuació es descriuen uns criteris generals per a distribuir la informació en les entrades bibliogràfiques.

Cal tenir en compte que aquestes normes no es poden aplicar sempre automàticament, perquè pot passar que el fet de voler-les seguir al peu de la lletra en tots els casos provoqui incoherències en la puntuació o faltes de sintaxi, per exemple en el cas de fonts o referències dins del text o de lectures que, en textos B o C, es comenten o es recomanen dins d'una explicació. En aquests casos no pot ser "obligatori" seguir l'ordre establert, suprimir parèntesis, etc., sinó que és prioritari que l'estructura resulti lògica i entenedora.

2.8.1. Criteris generals

- **Models d'estructura**

Cognom autor, (Inicials del) nom (any de publicació). *Títol del llibre* (edició, traducció de, volum, pàgines). Lloc: editorial (Col·lecció, núm.).

Cognom autor, (Inicials del) nom (any de publicació). "Títol article". *Nom publicació* (núm., mes, pàg.). Lloc.

- **Autors**

Quan hi hagi més d'un autor, els separarem amb un punt i coma i prescindirem de la copulativa.

Ausbel, D.P.; Sullivan, E.V.

Quan l'autor citat és l'editor, compilador, coordinador, responsable, etc., portarà a continuació i entre parèntesis l'abreviatura corresponent.

Pérez Gómez, A. (comp.).

La inversió cognom + nom la farem quan es tracti d'una **llista** de bibliografia i només al començament de l'entrada bibliogràfica, ja que és útil per a fer l'ordenació alfabètica. Però no caldrà fer-la si dins la referència es repeteix el nom de l'autor o se'n citen d'altres ni quan la referència sigui, per exemple, el peu d'una citació textual o una lectura que es recomana "de manera redactada". Tampoc no caldrà invertir nom i cognom quan la llista de bibliografia es faci seguint un criteri que no sigui l'ordre alfabètic.

Thermes, J. (1986). "De la revolució de setembre a la fi...". A: P. Vilar (ed.). *Història de Catalunya...*

"El nen ha de poder aprendre, ha de ser capaç d'imitar."

James M. Baldwin (1902). *Social and ethical interpretations in mental development*. Nova York: Macmillan.

Quan se citi un autor més d'un cop, seguit, o calgui repetir-lo en la mateixa referència, tornarem a escriure el nom complet i no farem servir el sistema de guió extrallarg.

Si els noms dels autors ens arriben sencers, els deixarem sencers (**Vilar, Pierre** i no **Vilar, P.**), sempre que no hi hagi falta de coherència en una mateixa llista; és a dir, si n'arriben de sencers i d'abreujats, els abreujarem tots.

No posarem espai entre les inicials del nom compost d'un autor.

L'expressió AAVV la traduirem per **Diversos autors**.

En el text principal (caixa A) no destacarem amb negreta (o semibold) els noms dels autors citats a fonts, peus de figura o entrades bibliogràfiques (completes o no). En els textos al marge (caixa B) sí que marcarem amb negreta els noms dels autors, tret dels casos en què son breus referències **entre parèntesis** del tipus “autor + any”, per exemple.

- **Any**

Com es pot veure en els models d'estructura i en els diversos exemples que han anat sortint, col·loquem l'any d'edició immediatament després del nom de l'autor. Es pot donar el cas que en una entrada bibliogràfica hi hagi dos anys, el de la primera edició i el de l'edició que es recomana o que és la font a què es fa referència. Hi ha dues maneres d'estructurar aquests casos i sempre dependrà de com ens arribi la informació, és a dir, de com estigui indicat a l'original. Aquestes dues possibilitats es veuen en els exemples següents:

Broadbent, D.E. (1983). *Percepción y comunicación* (ed. original 1958). Madrid: Debate.

Broadbent, D.E. (1958). *Percepción y comunicación*. Madrid: Debate, 1983.

- **Títols**

Cal incloure els subtítols si n'hi ha (i també en cursiva).

En cas que calgui, la traducció del títol d'una obra anirà a continuació i entre claudàtors.

Motivation, Konflikt und Handlungskontrolle [Motivació, conflicte i control de l'acció].

- **Editorial i lloc d'edició**

Si l'edició ha anat a càrrec de dues institucions, les indicarem separades amb una barra.

Quan la responsabilitat d'autor coincideix amb la responsabilitat d'editorial, citarem les obres directament pel títol.

Proposta d'abreviatures, sigles i símbols (1990). Barcelona: Universitat de Barcelona, Servei de Llengua Catalana.

Els noms dels llocs d'edició s'han de traduir.

2.8.2. Exemples segons el tipus de document

La disposició dels elements de les entrades bibliogràfiques pot variar segons el tipus de document de què es tracti.

- **Llibres o monografies**

Solà, J. (1977). *Del català incorrecte al català correcte* (2a. edició). Barcelona: Edicions 62 (Llibres a l'abast, 134).

Panareda, J.M.; Busqué, J.; Rabella, J.M. (1994). *Diccionari de cartografia*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura / Curial.

Bernabeu Mestre, J. i altres (1995). *El llenguatge de les ciències de la salut. Introducció a la formació de termes mèdics*. València: Generalitat Valenciana, Departament de Sanitat i Consum (Sèrie Manuals, 21).

Broadbent, D.E. (1983). *Percepción y comunicación* (trad. d'A.J. Garriga i C. Díaz-Utano; ed. original 1958). Madrid: Debate.

Felber, H. (1984). *Terminology manual* (traducció al català en curs). París: UNESCO: INFOTERM.

Federació Internacional d'Associacions de Bibliotecaris i de Biblioteques (1984). *ISBD(M): descripció bibliogràfica normalitzada internacional per a publicacions monogràfiques*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Institut Català de Bibliografia.

- **Parts de llibres, contribucions en una miscel·lània, compilacions**

L'abreviatura corresponent a compilador, editor, director, etc. s'indicarà amb minúscula, entre parèntesis.

Els capítols es marquen amb rodona i cometes.

Pérez Gómez, A. (1989). "Paradigmas contemporáneos en investigación didáctica". A: J. Gimeno; A. Pérez Gómez (comp.). *La enseñanza, su teoría y su práctica* (pàg. 95-138). Madrid: Akal Universitaria.

Imbernón, F. (coord.) (1993). *La formación permanente del profesorado en los países de la CEE* (2a. ed., vol I). Barcelona: ICE Universitat de Barcelona / Horsori Editorial (Seminarios, 24).

- **Publicacions periòdiques**

Llengua i Administració (gener 1986, núm. 21). Generalitat de Catalunya, Direcció General de Política Lingüística; Escola d'Administració Pública. Barcelona.

- **Articles en publicacions periòdiques**

Els articles van marcats amb rodona i cometes.

Si són articles d'un diari, indicarem l'any i el dia del mes.

Ferrández, A. (1989). "Formación de formadores: el modelo contextual-crítico". *Herramientas* (núm. 3, pàg. 35-43).

Martí, E. (1992, 6 de març). "Un buen equipaje...". *La Vanguardia*. Secció de Medicina y calidad de vida (pàg. 6-7). Barcelona.

- **Documents presentats en reunions científiques**

Els treballs que es presenten en reunions científiques (congressos, etc.) poden ser de diversos tipus; per tant, fóra bo indicar d'alguna manera de quina mena de document es tracta (article, comunicació, paper, pòster).

És recomanable indicar el mes, darrere l'any.

Marcarem el títol del document en cursiva.

Salvador, F.; Artés, M.; Malinovski, P. (1988, juny). *Aplicació de models ARIMA per a l'anàlisi de l'eficàcia del tractament en dissenys*. Treball presentat a la IV Reunió Anual de la Societat Catalana de Recerca i Teràpia del Comportament. Sitges.

Salvador, F.; Quiñones, B. (1990). *Efecto de tipicidad y escenas naturales: aplicaciones*. Actes del II Congreso del Colegio Oficial de Psicólogos. Madrid: Colegio Oficial de Psicólogos.

- **Tesis (de doctorat, llicenciatura, etc.)**

Convé especificar també de quin tipus de document es tracta.

Lleal, C. (1980). *Análisis del vocabulario político a través de una década de panfletos*. Tesis doctoral. Barcelona: Universitat de Barcelona, Departament de Filologia Hispànica.

- **Altres documents no publicats**

Pelegrina, M. (1992). *Apunts de Psicologia de la Instrucció (curs 1991-1992)*. Document inèdit. Barcelona: Universitat Ramon Llull.

- **Documents audiovisuals**

Vídeos i pel·lícules se solen citar habitualment pel títol, tret que es vulgui fer ressaltar alguna responsabilitat concreta. Convé indicar el tipus de document de què es tracta, en quin suport va i la durada.

Si citem vídeos que formen part d'una sèrie, podem fer servir un sistema paral·lel al dels llibres: el nom de la sèrie en cursiva i el capítol en concret entre cometes.

Abre los ojos (pel·lícula cinematogràfica, 130 min.). Alejandro Amenábar (dir.). Madrid: Leo films, 1997.

"L'aventura de les Amèriques" (videocasset, 11 min.). *Imatges i fets dels catalans*. Fundació Serveis de Cultura Popular, 1983.

“Educació i noves tecnologies” *Mil·lenium*. Canal 33. 22 de març de 1998.

- **Documents electrònics**

S’ha d’indicar el tipus de suport (CD-ROM, disquet). Quan referenciem una pàgina web, és fonamental indicar la data en què s’ha fet la consulta.

The Canadian Encyclopedia (CD-ROM). Toronto: McClelland and Stewart, 1993.

Dotze sentits. Poesia catalana d’avui (CD-ROM). Barcelona: Universitat Pompeu Fabra / Edicions Proa / Institut d’Edicions de la Diputació de Barcelona, 1996.

Termcat. *Criteris de citació bibliogràfica.* <http://www.termcat.es/cr-bibl.htm>. 28 de març 1998.

- **Lleis, sentències, resolucions i altres normes**

Llei 12/1991, de 29 d’abril, d’agrupacions d’interès econòmic.

STC 48/1988, de 22 de març (BOE, núm. 88, 12 d’abril de 1988).

STS de 26 de febrer de 1993 (*Jurisp. TS*, núm. 160).

RDGRN de 17 de maig de 1995 (BOE, núm. 142, de 15 de juny de 1995).

2.8.3. Referències internes

Al llarg dels mòduls trobem sovint notacions que fan referència a publicacions o fonts de taules i gràfics, en les quals s'indica com a màxim l'autor, l'any i la pàgina corresponents. Aquest sistema de notació admet diverses variants, com ara:

(Autor, any, pàg.)	(Rodríguez, 1984, pàg. 25-26)
Autor (any, pàg.)	Halle (1973, pàg. 36)
Autor (any)	Rubio (1995)
(Autor, any)	(Anguera, 1985)

Normalment evitarem de col·locar aquestes referències en notes a peu de pàgina.

2.9. Ordenació alfabètica en català

Per a l'ordenació alfabètica en català consulteu l'obra de referència: "Ordenació alfabètica en català". *Documents de la Secció Filològica, I* (pàg. 81-83). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1990.

3. Tipografia

3.1. Tipus de lletra

Volem indicar sobretot aspectes distintius entre els tipus de lletra, incidir en quan se'n fa servir un i no un altre. Per a una consulta més exhaustiva sobre aquest tema, vegeu el capítol 4 (pàg. 86 i seg.) del *Manual d'estil* (Josep M. Mestres i altres, 1995) i el capítol 5 (pàg. 173 i seg.) d'*Ortotipografia...* (J.M. Pujol; J. Solà, 1995).

3.1.1. Negreta

La funció més comuna de la negreta és permetre la localització immediata d'una paraula dins un text. En els textos dels materials didàctics, atès el caràcter pedagògic que tenen, també és admissible fer-la servir (bold o semibold segons els casos, tal com queda reflectit a l'*Scriptorium*) com a substitutiu del que s'anomena *cursiva d'èmfasi*, tot i que considerem que no convé abusar-ne (no és adequat utilitzar aquest recurs per a destacar frases senceres).

3.1.2. Cursiva

La cursiva s'utilitza principalment per a les funcions següents:

- Instrument d'èmfasi, neutre semànticament, per a destacar sense afegir connotació
 - Lletres, mots i frases objecte de consideració metalingüística. Exemples: El mot *envers* significa... En l'apartat *b*...
 - Paraules o fragments que es remarquen en el text perquè després hi ha explicació. Exemple: El *fauvisme*, moviment...
 - Mots clau i termes tècnics que convé destacar visualment, generalment quan apareixen per primer cop.
 - Símbols de magnituds i els termes algebriacs en els textos científics i les fórmules en què s'utilitzen.

- Reproducció exacta
 - Títols de llibres, obres teatrals, obres musicals, pel·lícules, publicacions periòdiques.
 - Paraules, frases, locucions d'altres llengües, tret de les que es troben al diccionari sense asterisc o sense indicació de procedència (segons el diccionari) o han estat acceptades pel TERMCAT. Les locucions llatines les fem sempre en cursiva. Exemples: *fondue*, *single*, *striptease*; *a priori*, *a posteriori*, *grosso modo*, etc.

Recordeu que no han d'anar en cursiva noms propis d'empreses o altres entitats (encara que estiguin en una llengua estrangera). Exemple: Instituto Libre de Enseñanza.

3.1.3. Versaleta

Farem servir les versaletes en els numerals romans que expressen els segles, tret dels segles en un text en cursiva, cas en què han d'anar amb majúscula.

3.2. Cometes

Per a una consulta exhaustiva sobre les funcions de les cometes, llegiu els capítols 3 i 5 de l'obra de Josep M. Pujol i Joan Solà (1995), *Ortotipografia. Manual de l'autor, l'editor i el dissenyador gràfic*.

3.2.1. Cometes simples

Les cometes simples serveixen per a marcar les glosses que interpreten o donen el significat d'un mot, és a dir, delimiten la definició d'un mot precedent, emmarquen la definició d'una paraula. Exemple: *L'australopitec 'mona del sud'*.

També s'utilitzen quan es tradueix el títol d'una obra. Exemple: *Konflikt und Handlungskontrolle* ('Conflicte i control de l'acció').

3.2.2. Cometes dobles

Les cometes dobles serveixen per a donar un èmfasi especial o un segon sentit (ironia) a una paraula, una frase, etc. o per a expressar una determinada dimensió (moral, ètica, ideològica, etc.). Exemples: *Aquest cap de setmana m'han "netejat" el pis. Fan activitats per a joves "enganxats"*. També es poden aplicar a expressions que són pseudocitacions o "citacions de ningú en concret" i que no es poden considerar termes específics. Exemple: *En la crítica actual es parla molt de "teatre comercial"*.

Es posen entre cometes els títols d'articles, capítols, poemes, cançons... que formen part d'un llibre, una revista, un diari, un àlbum... També els títols de les exposicions quan el mot *exposició* no forma part del nom propi.

Cal evitar (o corregir) l'ús innecessari i molt freqüent de les cometes quan fan funcions reservades a altres recursos, sobretot a la cursiva. Exemple: La paraula *avió* (no "avió").

Recordeu també que no han d'anar entre cometes els noms propis d'empreses o altres entitats.

3.3. Fórmules matemàtiques

En el quadre següent es concreten els aspectes més destacables relacionats amb la composició de les fórmules matemàtiques. És extret fonamentalment del *Manual d'estil* (J.M. Mestres i altres, 1995) i del *Diccionari de ortografia tècnica* (Martínez de Sousa, 1987).

Fórmules matemàtiques	
1. Rodona	<ul style="list-style-type: none"> • Les lletres gregues: I, ϑ, K, Λ, T... • Les xifres aràbigues: 1, 2, 3, 4, 5... • Les unitats de mesura: kg, m, etc. • Els operadors: +, -, √, :, etc. • Els símbols següents: logaritmes, tangents, sinus i cosinus. • Les sigles que s'utilitzen dins la fórmula: PIB (producte interior brut).
2. Cursiva	<ul style="list-style-type: none"> • Les lletres que representen valors matemàtics. • Els valors x i y de les abscisses i les coordenades.
3. Signes	<ul style="list-style-type: none"> • S'ha de deixar un espai entre el valor numèric i el signe operador: $4 + 3$. • Si una fórmula es desenvolupa en més d'una línia, els signes s'arreglaren. Si hi ha moltes parts, se centra la més llarga i la resta s'arreglera a sota amb el signe que hi hagi que relaciona els elements: $S_4 + S_5 + S_6 + S_7 = 3$ $S_3 + S_1 = 3$ • El signe (√) ha d'abraçar tots els termes que hi hagi compresos. • Els signes d'integral, parèntesis, claudàtors, claus i pleques han d'abraçar el total de l'operació: $\left(\frac{2}{n} + 4 - 1 \right)$ • Els claudàtors tanquen els parèntesis i les claus, els claudàtors: { [(...)] } .
4. Puntuació en les fórmules	<ul style="list-style-type: none"> • Pel que fa a la puntuació, les fórmules s'han de tractar com si fossin una part del text. • Si hi ha punts suspensius després d'un signe, s'ha de deixar un espai entre el signe i els punts suspensius: a, \dots però $a, \dots,$ • Si hi ha punts suspensius entre signes, s'ha de deixar un espai abans i després dels punts de suspensió: $a + \dots + b$.
5. Partició de les fórmules	<ul style="list-style-type: none"> • Val més no partir-les; però, si s'han de partir, s'ha de fer segons les normes següents: • La divisió s'ha de fer pels signes +, -, x, =. Aquests signes es col·loquen al final de la ratlla i al començament de la següent. • Cap fórmula no es pot partir entre claudàtors, claus, pleques o pleques dobles.
6. Separació de les fórmules	<ul style="list-style-type: none"> • Les fórmules no poden quedar separades per pàgines. S'ha de deixar un espai en blanc i passar tota la fórmula a la plana següent.
7. Els termes introductoris	<ul style="list-style-type: none"> • Els termes <i>d'on</i>, <i>després</i>, <i>tenim</i>, que acostumen a introduir el desenvolupament de les fórmules, es poden situar a la mateixa línia de la fórmula, si hi caben, o s'hi pot deixar una línia en blanc.
8. Blancs en les fórmules	<ul style="list-style-type: none"> • Les fórmules se separen entre elles i del text general anterior i posterior amb una línia en blanc.
9. Cos de composició	<ul style="list-style-type: none"> • Les fórmules es componen amb el mateix cos de lletra que la resta de text.

4. Annexos

4.1. Annex 1

TRACTAMENT DE MASCULINS I FEMENINS

Recomanacions o punts previs

Hi ha d'haver simetria en els tractaments d'homes i dones:

- El senyor gerent i la senyora degana (no pas "El senyor gerent i la degana").
- Ambaixadors i ambaixadores i cònjuges respectius (no pas "Els ambaixadors i les seves esposes").

Cal procurar que en el terme emprat hi hagi inclosos homes i dones.

MOLT IMPORTANT! Tot s'ha de fer amb molt de compte; no es tracta de seguir maquinalment unes normes estrictes, sinó que s'ha de procurar que en resulti un llenguatge natural, no encarcerat ni ridícul: el bon gust en l'escriptura és primordial. També s'ha de mirar el context perquè no pas totes les solucions són adequades a tot arreu.

Recursos que es poden utilitzar o tenir en compte

Aquests recursos per al tractament de les formes masculina i femenina són solucions possibles que s'han d'estudiar per a cada cas i no s'han d'aplicar mecànicament. Com sempre, s'ha de vigilar molt què es fa, perquè l'ús d'una forma o una altra (per exemple, substantiu genèric o substantiu concret, substantiu precedit d'article o sense, etc.) pot fer canviar el sentit o el matis de l'expressió.

1. Ús de genèrics col·lectius i altres expressions

agrupació / assemblea / autoritats / ciutadania / col·lectiu / col·lectivitat / col·legi (professional, per exemple) / conjunt de / comunitat / consell / cos / efectiu(s) / equip / gent / grup / personal / plantilla / població / professió / públic, etc.

Es pot fer servir

l'adolescència / la gent adolescent
 la gent gran / les persones grans /
 les persones d'edat / la vellesa
 la joventut / el jovent
 el professorat propi
 el personal d'aviació / de vol /
 els membres de la tripulació
 el professorat / el personal docent

en comptes de

els adolescents
 els grans / els vells
 els joves
 els professors propis
 els pilots i les hostesses
 els professors

els infants / les criatures / la infància /	
la mainada / la quitxalla	els nens
les persones candidates	els candidats
el veïnat	els veïns
l'electorat	els electors
la persona encarregada	l'encarregat
la persona / les persones /	
l'ésser humà / la humanitat	l'home
evolució humana / de la humanitat	evolució de l'home
els drets humans	els drets de l'home
el cos humà	el cos de l'home
la gent catalana / el poble català	els catalans
la població d'Irlanda	els irlandesos
el funcionariat	els funcionaris
les persones adultes / l'edat adulta	els adults
la població urbana	l'home urbà
el personal de neteja	les dones de la neteja
el personal mèdic / de la salut /	
el cos mèdic	els metges i les infermeres
la població treballadora migrant	els treballadors migrants i les seves famílies
el personal docent col·laborador	els docents col·laboradors

2. Canvis mínims de redacció

a) Eliminació de l'article davant del substantiu:

- Alumnes de la UPC es reuneixen a...
- Professionals de l'ensenyament diuen...

b) Eliminació de la marca de sexe sense substituir-la per res si s'entén pel context:

- Permet una lectura més fàcil [*als nens*] (en un manual dedicat a l'aprenentatge de la lectura).

c) Canvi del determinant amb marca de sexe per un altre que no en tingui (tothom, qualsevol, cadascú, ningú, cap, etc.):

- **Cada** docent haurà de saber (i no *El docent...*).
- El coneixement implícit que té **qualsevol** parlant (i no *el parlant...*).

d) Canvi de la redacció en la pronominalització i la forma verbal:

- Miren d'entendre's **mútuament** (no *entre ells*).
- Analitzem els problemes amb què **ens encarem** (no *ens veiem encarats*).
- Qui sol·liciti (no *el sol·licitant*).
- Qui presenti / Si algú presenta / Qui vulgui presentar una demanda (no *el demandant*).

e) Utilització de la passiva reflexa:

- Hem de procurar que **es participi** en les activitats (no pas *la participació dels nois*).

f) Substitució dels termes marcats de masculí-femení per altres: es fa molt en impresos i papers, per a no duplicar:

- Nom (i no *Sr./Sra.*) o espai i prou.
- La persona interessada / afectada (no *l'interessat / afectat*).
- Data de naixement.
- Natural de / Domicili (no *nascut/uda*).

3. Duplicació

- És un recurs que s'ha d'emprar amb MOLT DE COMPTE, perquè fa l'escrit carregós si n'és gaire ple i, si només es fa de tant en tant, no soluciona el problema. L'estil elegant de l'escrit no s'ha de perdre.
- És útil en encapçalaments d'escrits (circulars, cartes generals, etc.):
 - Companyes i companys.
 - Estimats pares i mares.
 - Benvolgudes senyores i senyors.
 - El mestre o la mestra que trobi...
 - Estimades amigues i amics.
 - Benvolguts amics i benvolgudes amigues.
- S'ha d'alternar el femení i el masculí en primer terme o segon: els nens i les nenes / Noies i nois (no pas barres).

4. Abstractes

Van molt lligats als col·lectius del primer apartat. Són útils per a retolar despatxos i per a encapçalaments i títols de crèdits (i eviten la duplicació). Exemples:

Es pot fer servir

Direcció d'Estudis
 Tutoria
 Consultoria
 Secretaria
 Professorat
 Consell de redacció/Redacció
 Consell assessor/Assessoria
 Coordinació
 Col·laboracions
 Notaria
 Ministeri
 Estudiantat
 Traducció
 Distribucions
 Regidoria

en comptes de

Director/Directora d'Estudis
 Tutor(s)/Tutora
 Consultor(s)/Consultora
 Secretari/Secretària
 Professor(s)/Professora
 Redactor(s)/Redactora
 Assessor(s)/Assessora
 Coordinador(s)/Coordinadora
 Col·laborador(s)/ Col·laboradora
 Notari/Notària
 Ministre/Ministra
 Estudiant(s)/Estudianta
 Traductor(s)/Traductora
 Distribuïdor/Distribuïdora
 Regidor/Regidora

Altres solucions, segons el lloc on hagi d'anar: Alcaldia / Gabinet de Psicologia / Imprès a...

5. Participis i adjectius

- Si és al començament, es pot fer concordar amb el primer substantiu:
 - Estimades companyes i companys.
 - Benvolguts pares i mares.
- S'hi pot introduir un mot col·lectiu o buscar un sinònim que no canviï de gènere, però cal mirar que no es canviï el significat:
 - Els obrers i les obreres d'aquesta fàbrica són **persones** molt atentes.
 - Els obrers i les obreres d'aquesta fàbrica són **agradables** / **amables** (per a no dir *atents*; però en aquest cas hi ha canvi de significat).

6. Introducció del femení i del masculí

A vegades és l'única solució, però CAL ANAR-HI AMB COMPTE, com en l'apartat 3 (duplicació):

- La importància de la col·laboració entre **mares, pares i professorat** (i no *els pares i els professors*).
- Les dades subministrades pel mateix **alumnat, pares, mares o persones responsables** (i no *pels mateixos alumnes, els seus pares o tutors*).

7. Exemples i problemes

a) Exemples:

- ...tots tres col·lectius de la UOC: *estudiants, professors* i gestió → ...tots tres col·lectius de la UOC: **estudiantat, professorat** i gestió.
- *Per això us diem: benvinguts de nou* a la UOC → **Per això us tornem a donar la benvinguda** a la UOC.
- *Tots tres serem els responsables* d'aquests estudis → **Nosaltres tres serem les persones responsables...**
- Els tutors, els consultors i *els professors interns* → Els tutors, els consultors i **el professorat intern**. [No veiem com es pot arreglar *tutors i consultors*].
- El 70% *dels sol·licitants* són dones i el 30%, homes → El 70% **de les persones sol·licitants** són dones i...

b) Problemes

- M. Mercè Padrós ha estat la primera *estudiant* de la UOC que... (Si escrivim *estudianta*, vol dir que és la primera de les dones i prou).
- Les eines bàsiques que li permeten posar-se en contacte amb *els professors, tutors i consultors* (Només podríem modificar *professors*, però quedaria desigual amb els altres elements).

8. Bibliografia

Podem trobar exemples de com es poden millorar alguns textos a l'opuscle *Indicacions per evitar la discriminació per raó de sexe en el llenguatge administratiu* (1992). Barcelona: Generalitat de Catalunya, pàg. 21-22, 23-24, 27-28.

Fonts en què es basen aquestes indicacions:

- **Lledó, E.** (1991). "Algunes orientacions bàsiques per a un redactat no sexista". *MOT. doc*, núm. 4. Barcelona: Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona.
- *Indicacions per evitar la discriminació per raó de sexe en el llenguatge administratiu* (1992). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona.
- *Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge* (1992). Barcelona: Centre UNESCO de Catalunya [Títol original: *Guidelines on non-sexist language* (COL/UNESCO. París, 1991)].

4.2. Annex 2

Recull de mots i expressions per ordre alfabètic

Vigileu! Aquí teniu una llista de mots o expressions que poden presentar dificultats. S'hi ha d'anar amb compte i consultar el diccionari, no pas fer-la servir sense pensar. Que es col·loquin unes formes a la columna de l'esquerra i unes altres a la de la dreta no vol pas dir que s'hagin de substituir les primeres —algunes de les quals a vegades poden ser correctes— maquinalment per qualsevol d'aquestes segones, que poden tenir sentits i matisos diferents. S'ha de mirar sempre el context, què vol dir l'autor i sobretot **TENIR SENTIT DE LA LLENGUA**.

a canvi de	<i>En canvi de, en compensació de.</i>
a + article (quan indica temps)	<i>Al cap de.</i> Ex.: Als dos dies d'haver arribat... <i>Al cap de dos dies d'haver arribat...</i>
a començaments de	<i>A la primeria de, al començament de.</i>
a falta de (valor temporal)	Locució incorrecta quan és temporal. Ex.: A falta de tres minuts que... <i>Quan falten tres minuts perquè...</i>
a finals de	<i>Al final de, a les acaballes de, a la darrera de, a la fi de.</i>
a l'actualitat	<i>Actualment, ara, avui.</i>
a l'efecte	Locució que no usem quan vol dir <i>a tal fi, a aquest efecte, amb aquesta finalitat.</i>
a l'entorn	Locució incorrecta quan s'usa en comptes de la locució prepositiva <i>entorn de.</i>
a l'igual que	<i>Igual que, com també.</i>
a mitjans de	<i>A mitjan, a mig, a mitja.</i> Ex.: A mitjan gener... A mitja setmana...
a nivell + adj. / a nivell de	<ol style="list-style-type: none"> 1. Correcte en sentit propi. 2. La majoria de vegades s'ha de substituir per: <i>a escala, en l'esfera, en l'àmbit, en l'òrbita, en el camp, en el pla, en l'espai, en el territori, en el clos,</i> etc. (amb article o sense). 3. A vegades es pot eliminar o substituir per un adverbi en <i>-ment.</i>
a no ser que	<i>Tret que, llevat que, a menys que, fora que.</i>
a primers de	<i>A la primeria de, al començament de, al principi de.</i>
a principis de	<i>A la primeria de, al començament de, al principi de.</i>
a través de	Locució que no usem quan vol dir <i>per mitjà de, mitjançant, amb, per.</i>
a últims de	<i>A la fi de, a final de, a les acaballes de, a la darrera de.</i>
abastar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Correcte en sentit propi. 2. En sentit figurat fem servir <i>abraçar, comprendre, contenir, incloure, agafar.</i>
acabar amb	<ol style="list-style-type: none"> 1. Correcte en sentit propi (manera d'acabar). 2. Incorrecte quan es fa servir per <i>posar fi a, fer acabar, fer cessar, extingir, acabar, destruir, eliminar, desfer,</i> etc.

així com (copulatiu)	Quan és copulatiu fem servir <i>i també, i</i> .
al respecte	<i>Respecte a això.</i>
al temps que (simultaneïtat)	<i>Alhora, al mateix temps.</i>
alçada/alçària/altitud/altura	No confongueu aquests mots.
als efectes de (locució)	<i>A l'efecte de.</i>
amb exclusió de	<i>A exclusió de.</i>
anar a + infinitiu	Incorrecte quan és la perífrasi d'imminència en present. Ex.: Anem a veure quin temps farà demà. <i>Vegem</i> quin temps farà demà.
anual/anyal	Sinònims parcials.
armamentistic a	<i>Armamentista.</i>
assecar/eixugar	No confongueu <i>assecar</i> i <i>eixugar</i> .
assenyalar/senyalar	No confongueu <i>assenyalar</i> i <i>senyalar</i> .
atemptat a	Regeix la preposició <i>contra</i> (no <i>a</i>). Ex.: Un atemptat <i>contra</i> el president del govern.
atendre/atenir-se	<i>Atendre</i> mai no és pronominal i <i>atenir-se</i> sempre ho és.
atrevir-se amb	Altres construccions.
automació/automatització	No confongueu <i>automació</i> i <i>automatització</i> .
aviat	No l'usem impròpiament per <i>d'hora</i> .
benevolència/benvolença	No confongueu <i>benevolència</i> i <i>benvolença</i> .
bianual/biennal	No confongueu <i>bianual</i> i <i>biennal</i> .
bimensual/bimestral	No confongueu <i>bimensual</i> i <i>bimestral</i> .
clarificar	Incorrecte en el sentit d' <i>aclarir</i> .
com + subjuntiu (amb valor condicional)	Ex.: Com vinguis tard, no et deixaré entrar a casa. <i>Si véns</i> tard, no et deixaré entrar a casa.
com per a	Construcció defectuosa. Ex.: És prou ric com per a comprar-se el que vulgui. És prou ric <i>per a</i> comprar-se el que vulgui.
com perquè	Construcció defectuosa. Ex.: És prou intel·ligent com perquè ho entengui. És prou intel·ligent <i>per a</i> entendre-ho.
complir/acomplir	No confongueu <i>complir</i> i <i>acomplir</i> .
comptar amb	No el fem servir en el sentit de <i>tenir, disposar de, constar de</i> .
consegüent/conseqüent	No confongueu <i>consegüent</i> i <i>conseqüent</i> .
consegüentment/conseqüentment	No confongueu <i>consegüentment</i> i <i>conseqüentment</i> .
constituir-se en	<i>Erigir-se en.</i>
contemplar	Incorrecte en el sentit de <i>pensar, preveure, tenir en compte, recollir, etc.</i>
contradictori a	<i>Contradictori de.</i>
cosit a	<i>Cosit de.</i>
d'aquí (amb valor causal)	<i>Per això, d'això, per aquest motiu.</i>

de	No es pot ometre la preposició <i>de</i> en els casos que indica la gramàtica (Ruaix i Vinyet, J. <i>El català /2</i> , pàg. 182).
de + infinitiu (condicional)	Ex.: D'haver ho sabut , hauria vingut. <i>Si ho hagués sabut</i> , hauria vingut.
de cara a	No el fem servir en sentit figurat quan vol dir <i>amb vista a</i> .
de totes formes	Fem servir <i>de totes maneres, de tota manera</i> .
depenent/dependent	No confongueu <i>depenent</i> i <i>dependent</i> .
desertització/desertificació	No confongueu <i>desertització</i> i <i>desertificació</i> .
desitjar	Incorrecte en el sentit de <i>voler, aspirar a</i> .
diferent a	Diferent <i>de</i> .
donat que	<i>Atès que</i> .
el·lipse / el·lipsi	No confongueu <i>el·lipse</i> i <i>el·lipsi</i> .
els mateixos que	Incorrecte quan vol dir <i>tants com</i> .
en ares de	<i>En nom de, fent honor a, en honor de</i> .
en atenció a	<i>En consideració a, per consideració a, per esguard a</i> .
en base a	<i>Sobre la base de, partint de, basant-se en, d'acord amb, segons</i> .
en comparació amb	<i>En comparació de, si es compara amb, per comparació a</i> .
en defecte de	<i>Si no n'hi ha, quan no se'n tingui, si de cas hi manca</i> , etc.
en motiu de	<i>Amb motiu de</i> .
en ocasions	<i>A vegades</i> (si és en aquest sentit).
en oposició a	<i>En oposició amb, oposat a</i> .
en relació a	1. <i>Amb relació a</i> (si té el sentit de <i>pel que fa a, en referència a, referent a</i>). 2. <i>En relació amb</i> (si té el sentit d' <i>en connexió amb</i>).
enclau	<i>Enclavament</i> .
entorn a	<i>Entorn de</i> .
fer cas a	<i>Fer cas de</i> .
fer esment a	<i>Fer esment de</i> .
fer olor a	<i>Fer olor de</i> .
fer-se el sord, el despistat, etc.	<i>Fer el sord, fer el despistat</i> , etc.
flux/fluíx	No confongueu <i>flux</i> i <i>fluíx</i> .
fondo -da	Admès com a adjectiu i adverbi, però no com a substantiu.
insertar	<i>Inserir</i> .
jugar un paper	<i>Tenir un paper, exercir un paper, fer un paper</i> .
junt(ament) a	<i>juntament amb</i> .
lapse/lapsus	No confongueu <i>lapse</i> i <i>lapsus</i> .
legat /llegat	No confongueu <i>legat</i> i <i>llegat</i> .
liderat	<i>Lideratge</i> .

liquidesa	<i>Liquiditat.</i>
l·listat/l·lista	No confongueu <i>l·listat</i> i <i>l·lista</i> .
major-a (en comparacions)	<i>Major que.</i>
menor-a (en comparacions)	<i>Menor que.</i>
menysprear (en matemàtiques)	<i>Negligir.</i>
mida/mesura	No confongueu <i>mida</i> i <i>mesura</i> .
mitjana/mediana	No confongueu <i>mitjana</i> i <i>mediana</i> .
mortal·dat/mortalitat	No confongueu <i>mortal·dat</i> i <i>mortalitat</i> .
negligible/menyspreable	<i>Negligible</i> és de <i>negligir</i> 'no tenir en compte' i <i>menyspreable</i> , de <i>menysprear</i> 'estimar en menys del que val'.
no només..., sinó	Fem servir <i>no solament..., sinó</i> .
nombre/número	No confongueu <i>nombre</i> i <i>número</i> .
només arribar...	<i>Només d'arribar...</i>
número/nombre	No confongueu <i>número</i> i <i>nombre</i> .
observar	De vegades se n'abusa i ha de ser <i>mirar, veure</i> .
ostentar	No el fem servir quan té el sentit de <i>tenir, exercir (un càrrec)</i> .
patir	A vegades ha de ser <i>experimentar</i> .
per últim	<i>Finalment, per acabar, a l'últim, per fi.</i>
pesant/pesat	No confongueu <i>pesant</i> i <i>pesat</i> .
poder amb	Altres expressions.
portar (quan expressa durada)	Ex.: Quantes còpies portes ? Quantes còpies <i>has fet</i> ? Porta dos anys treballant a l'escola. <i>Fa</i> dos anys <i>que treballa</i> a l'escola.
posar de relleu	<i>Posar en relleu.</i>
precisar/ser necessari	No confongueu <i>precisar</i> i <i>ser necessari</i> .
preferir + infinitiu + a	<i>Preferir + infinitiu + que.</i>
prevenir/preveure	No confongueu <i>prevenir</i> i <i>preveure</i> .
propi	Incorrecte quan vol dir <i>mateix, en persona</i> .
propiciar	Incorrecte quan vol dir <i>afavorir, facilitar</i> .
quallar	Incorrecte quan vol dir <i>prendre, arrelar, agafar cos, tenir acceptació</i> .
quant abans millor	<i>Com més aviat millor.</i>
quant més/menys... -més/menys	<i>Com més/menys ... més/menys.</i>
quedar-se cec, sord, parat	<i>Quedar cec, sord, parat.</i>
realitzar	Se n'abusa molt; a vegades ha de ser <i>fer</i> .
rebuig-a	<i>Rebuig de.</i>
recent + part-	<i>Acabat de + infinitiu, etc.</i>

repàs a	<i>Repàs de.</i> Ex.: Fem un repàs a la premsa d'aquesta setmana. Fem un <i>repàs de</i> la premsa d'aquesta setmana.
seguir	No el fem servir com a intransitiu, sinó que agafem <i>continuar</i> .
sense ànim de lucre	El TERMCAT aconsella <i>sense finalitat de lucre</i> .
simètric a	<i>Simètric de/amb.</i>
sofrir	Sovint s'ha de substituir per <i>patir</i> o per <i>experimentar</i> , segons el significat.
suposar	No el fem servir en el sentit de <i>representar, comportar, significar, implicar</i> .
tal i com	<i>Tal com.</i>
tals com	<i>Com ara, com.</i>
tamany	<i>Dimensió, grandària, mida.</i>
tatxar	Incorrecte en el sentit de <i>barrar, ratllar</i> .
tenir por a	<i>Tenir por de.</i>
tots/es + numeral	No confongueu <i>art. + numeral</i> i <i>tots/es + numeral</i> (Ruai x i Vinyet, J. <i>Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui</i> /1, pàg. 111).
tractar	No és transitiu quan vol dir 'prendre una cosa com a objecte d'estudi o de discussió'. Ex.: L'autor tracta la variació de... L'autor <i>tracta de</i> la variació de...
treballar dur	<i>Treballar de valent.</i>
trencar amb	Altres expressions.
treure profit a	<i>Treure profit de.</i>
trobar un valor (matemàtiques)	<i>Calcular, buscar, etc. un valor.</i>
trobar-se + CD	<i>Trobar + CD.</i>
uns (quantitatiu)	<i>Uns quants.</i> Ex.: Fa uns dies vaig anar a Madrid. Fa <i>uns quants</i> dies vaig anar a Madrid.
venir + ger-	1. Temps verbal simple. Ex.: Venen estudiant aquest tema des de... <i>Estudien</i> aquest tema des de... 2. <i>Anar + ger.</i> (si hi ha sentit de continuïtat).
venir + participi	<i>Ser + part., verb conjugat o altres construccions.</i> Ex.: Aquest fet ve causat per... Aquest fet <i>el causa...</i> / <i>és causat per...</i> / <i>és el resultat de...</i>
verificar	A vegades s'ha de substituir per <i>comprovar, demostrar</i> .
versus	Incorrecte en el sentit d' <i>enfront (de), contra</i> , etc.: Ex.: El concepte mercat interior versus mercat exterior. El concepte mercat interior <i>enfront de</i> mercat exterior.

4.3. Annex 3

	Amb minúscules	Amb majúscules
	Els noms comuns i els noms propis genèrics (en general):	Els noms propis concrets (en general):
Noms referits a persones i animals		
1. Noms i cognoms de persones i divinitats		<ul style="list-style-type: none"> • Maria Salvat • Déu, la Santíssima Trinitat, Jehovà, Al·là <p>Es respecten els noms de persona en llengua originària. S'usa, però, la forma catalana en els noms de reis, prínceps, papes, personatges clàssics i medievals (reals o literaris) o personatges mitològics:</p> <ul style="list-style-type: none"> • François Mitterrand, Helmut Kohl, José María Valverde • Joan Carles I, Joan Pau II, Aristòtil, Juli Cèsar, Tomàs D'Aquino, Otel·lo, Tristany, Orfeu
2. Sobrenoms, renoms i pseudònims		<ul style="list-style-type: none"> • Martí l'Humà, Jaume el Conqueridor, el Rector de Vallfogona, Victor Català, el Noi del Sucre, el Timbaler del Bruc <p>Si són sobrenoms, renoms... esporàdics van amb cometes, perquè es podria confondre amb el cognom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • en Pau "recader"
3. Noms de dinasties		<ul style="list-style-type: none"> • els Àustries, els Borbons espanyols, la dinastia Ming
4. Càrrecs oficials, títols nobiliaris, titulacions acadèmiques	<p>Tant si ens referim a la persona concreta com si no ho fem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • el rector, la vicerectora, el gerent, la secretària del Consell Social, el secretari general, la cap, personal acadèmic, professor associat, professor ordinari, professor visitant, professor emèrit, personal d'administració i serveis, administratiu, tècnic terminòleg, bibliotecària, becari, telefonista, bidell, personal del grup I, personal laboral, personal funcionari, estudiant, doctorand, catedràtic • l'alcalde, el regidor de Cultura, el diputat, el governador civil, el president de la Generalitat, el president Pujol, el director general de Política Lingüística, el conseller de Sanitat, el ministre de Defensa, l'ambaixador soviètic • el tinent López, el caporal Santos • el bisbe de Vic, l'abat de Poblet, mossèn Roca • el príncep de Mònaco, el comte de Barcelona • el director, el cap d'estudis • és enginyera de camins 	<p>Quan els càrrecs van precedits de formes protocol·làries:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sa Majestat el Rei, Molt Honorable Senyor President (però: Molt Honorable Senyor Jordi Pujol, president de la Generalitat), l'Excel·lentíssim i Magnífic Rector de la UOC, l'Excel·lentíssima Senyora Alcaldessa, Il·lustre Senyora • el títol d'Enginyer Industrial
5. Formes de tractament o de designació genèrica anteposades	<ul style="list-style-type: none"> • santa Maria, sant Antoni, arc de sant Martí, fra Ginebró, el bisbe Jubany, mossèn Ramon, el jutge Garzón, l'enginyer Torres, l'arquitecte Puig 	
6. Formes de tractament no catalanes		<ul style="list-style-type: none"> • Sir Winston, Monsieur Dupont, Frau Maria Braun, Don Pedro García

7. Formes de protocol		<ul style="list-style-type: none"> Sa Majestat, Molt Honorable Senyor, Excel·lentíssim i Magnífic Senyor, Il·lustre Senyora
8. Abreviatures tractament		<ul style="list-style-type: none"> St. / Sta. / Dra. / Sr. / Sra. / Mn. / Prof. / Excm. i Magfc. / Dr. / M. Hble. Sr. / Mr.
9. Noms propis referits a animals		<p>Tots els substantius i adjectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cobi, Campaneta, Donald
Noms referits a coses		
1. Noms d'objectes personalitzats		<p>Tots els substantius i altres elements, tret dels articles i les preposicions:</p> <ul style="list-style-type: none"> la Tisó, l'Excalibur, el Pi de les Tres Branques
2. Noms d'astres	<p>Agafats com a noms comuns:</p> <ul style="list-style-type: none"> prendre el sol, lluna plena, cada terra fa sa guerra 	<p>Tots els substantius i adjectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> Terra, Sol, Lluna, Júpiter, Halley, la constel·lació de l'Óssa Major, l'Óssa Menor, el Carro
3. Noms de productes	<p>Denominacions de productes mitjançant el topònim d'origen:</p> <ul style="list-style-type: none"> un priorat de primera, un montsec molt gustós <p>Producte genèric:</p> <ul style="list-style-type: none"> una aspirina, un rotlle de cel·lo, una lot, les vambes, un jeep nou, un tros de cel·lo 	<p>Denominació d'origen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ratafia Catalana, Pollastre de la Raça Prat <p>Producte concret:</p> <ul style="list-style-type: none"> unes Wamba, una llanterna Lot
4. Noms d'entitats, institucions, organismes		
<ul style="list-style-type: none"> Nom propi de la institució, organisme, entitat, empresa o establiment 	<p>Plural aglutinador:</p> <ul style="list-style-type: none"> els departaments de la Generalitat els departaments de Justícia i de Cultura els ajuntaments d'Olot i del Prat cap diputació no pot els registres civils i mercantils les universitats han d'acomplir actuen en un teatre 	<p>Les denominacions genèriques d'una entitat formalment constituïda:</p> <ul style="list-style-type: none"> Departament de Justícia el Govern Civil de Barcelona Jutjat de Primera Instància núm. 1 el Teatre Lliure el Registre Civil de Vic
<ul style="list-style-type: none"> Designacions d'entitats jurídicopúbliques i religioses 	<p>Denominacions utilitzades en sentit absolutament genèric o quan es tracta de plurals aglutinadors:</p> <ul style="list-style-type: none"> les esglésies de tot el món una administració eficaç les administracions locals les administracions públiques els estats europeus una qüestió d'estat 	<p>Els adjectius i els complements del nom s'escriuen amb minúscules:</p> <ul style="list-style-type: none"> l'Església catòlica l'Església protestant casats per l'Església l'Administració catalana l'Administració pública els òrgans de l'Administració pública l'Estat espanyol
<ul style="list-style-type: none"> Designacions d'òrgans de gestió, consulta o govern (oficials i no oficials) 	<p>Denominacions utilitzades en sentit absolutament genèric o quan es tracta de plurals aglutinadors:</p> <ul style="list-style-type: none"> els serveis del Parlament els treballs en comissió en les sessions dels plens les secretaries generals han de vetllar... els consells escolars dels centres d'ensenyament tots els ateneus tenen una junta directiva les vocalies de cultura de les entitats cíviques els consells de direcció i de gerència 	<ul style="list-style-type: none"> la Junta Directiva de l'Ateneu Barcelonès Consell de Direcció de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió Secretaria General del Departament de... el Ple de l'Ajuntament del Prat Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya el Consell Escolar de l'IB Jaume Callís el Consell d'Administració de Premsa d'Osona SA el Consell de Direcció de la Corporació... la Direcció General de Política Lingüística el Servei de Professorat del Departament d'Ensenyament la Comissió de Cultura de l'Associació de... la Comissió d'Urbanisme de Barcelona la Vocalia de Muntanya de la Unió Excursionista de... el Consell Executiu de la Generalitat el Consell de Ministres de...

<ul style="list-style-type: none"> • Designacions incompletes 	<p>Quan no es parla d'una unitat en concret, sinó que es fa referència al conjunt o a la categoria, s'utilitza una denominació genèrica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • un departament és... <p>Quan, tot i parlar d'una unitat en concret, no es fa servir el nom propi, sinó que es denomina per mitjà d'un nom comú de valor genèric:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aquesta universitat • el nostre departament 	<p>Quan es designa el nom d'una manera incompleta perquè s'ha esmentat anteriorment o perquè se sobreentén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • l'Estat, la Generalitat, el Govern, l'Administració, les Corts, el Parlament, la Comissió, l'Ajuntament ha instituit..., la Diputació va aprovar..., el Parlament, reunit..., el Departament ha fet públic..., el Consell considera..., la Junta ha dimitit, el regidor de Cultura, el conseller de Governació, el ministre d'Interior, Hisenda recapta..., Economia decidirà abans de l'estiu...
<ul style="list-style-type: none"> • Designacions coreferents 	<p>Quan es fa referència a un organisme amb una denominació coreferent o sinònima, els substantius i adjectius s'escriuen amb minúscula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la cambra catalana, el consistori badaloní, aquesta entitat, aquest ens, aquesta institució, la corporació municipal de Girona, aquest organisme 	
5. Fets i períodes temporals		
<ul style="list-style-type: none"> • Festivitats cíviques, religioses i polítiques 		<p>Substantius i adjectius amb majúscula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sant Jaume, els focs de Sant Joan, Nadal, Pasqua, Divendres Sant, Cap d'Any, la Festa Major cau en dilluns, l'Onze de Setembre
<ul style="list-style-type: none"> • Fets històrics singulars 	<p>Designació genèrica que acompanya el nom propi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • guerra dels Segadors 	<p>Substantius i altres elements, tret dels articles i les preposicions, que formen part del nom propi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • guerra dels Segadors, la Primera Guerra Mundial, el Sis d'Octubre, la Gloriosa, la Segona República, la Revolució Francesa, la Primavera de Praga, el Tercer Reich, el Cisma d'Occident, el Maig del 68
<ul style="list-style-type: none"> • Divisions temporals 	<ul style="list-style-type: none"> • el paleolític inferior, el neolític, l'edat de bronze, l'edat mitjana • gener, febrer, març, dilluns, dimarts, primavera, estiu, 	
<ul style="list-style-type: none"> • Moviments artístics i culturals 	<ul style="list-style-type: none"> • romànic, gòtic, barroc, modernisme, cubisme, fauvisme, noucentisme, impressionisme, expressionisme 	<p>(però: Renaixement, Renaixença, Il·lustració, Art Nouveau)</p>
6. Activitats educatives, científiques i socials		
<ul style="list-style-type: none"> • Cicles educatius i disciplines 	<p>Tipus o nivells d'estudis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la formació professional • el batxillerat unificat polivalent • l'educació general bàsica • el primer cicle d'EGB • el preescolar • s'ha matriculat de filologia • una llicenciatura • una diplomatura • un curs de postgrau • un màster • un programa de doctorat 	<p>Substantius i adjectius que integren les denominacions de carreres, especialitats, programes, àrees de coneixement:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la carrera d'Arquitectura • la llicenciatura d'Informàtica • la diplomatura de Ciències Empresarials • l'especialitat d'Electrònica • el doctorat en Formalització de Llenguatges Naturals • el màster en Arquitectura del Paisatge • l'àrea de coneixement de Filologia Catalana • la càtedra de Filosofia del Dret
<ul style="list-style-type: none"> • Cursos, assignatures i seminaris 		<p>La inicial del primer mot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Curs de llenguatge administratiu, Seminari de redacció d'informes, Dret tributari local • l'assignatura d'Urbanisme • l'assignatura de Psicologia de la instrucció

<ul style="list-style-type: none"> • Congressos, simposis i jornades 	<p>Categories genèriques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • un congrés de metges • una conferència sobre psiquiatria • les jornades sobre llengua • uns jocs olímpics • un congrés d'arquitectura • un simposi sobre gestió del sòl 	<ul style="list-style-type: none"> • el Primer Congrés de Metges de Catalunya • el Desè Simposi de Psiquiatria Infantil • I Jornades sobre Lingüística Aplicada • els Jocs Olímpics del 1992 • Congrés d'Energia Solar • I Simposi de Tecnologia de les Membranes • V Jornades de Gerència Universitària • X Setmana del Llibre Tècnic i Científic • II Trobada d'Assessors Tècnics
<ul style="list-style-type: none"> • Comunicacions, conferències, ponències i discursos 	<p>Quan no es tracta de la denominació exacta, sinó d'una denominació genèrica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • una comunicació sobre el tractament d'aigües residuals • una conferència sobre l'arquitectura de Gaudí 	<p>Només s'escriu amb majúscula la lletra inicial del títol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "La tradició administrativa avui: mètodes i problemes" és una ponència de les Jornades sobre Tècniques i Mètodes d'Estudi del Llenguatge Administratiu • taula rodona "El disseny industrial dels 90" • la conferència "Tractament fisicoquímic de l'aigua" • el discurs "La política espanyola de telecomunicacions"
<ul style="list-style-type: none"> • Premis i distincions 		<p>La inicial del primer mot i tots els substantius i adjectius que componen la designació específica del premi o de la distinció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, el premi Ciutat de Palma, el premi La Lletra d'Or, la Creu de Sant Jordi, la Copa d'Europa
<p>7. Títols d'obres, publicacions i treballs</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Títols de llibres, d'obres teatrals, musicals, cinematogràfiques i d'arts plàstiques 		<p>La lletra inicial del títol, i en cursiva tot el títol, de llibres, pel·lícules, discos, cançons, òperes, peces o muntatges teatrals, pintures, escultures:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>La febre d'or, La ciutat cremada, Terra baixa, El desconsol, La vicaria, Diccionari general de la llengua catalana, El més gran dels pecadors</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Publicacions periòdiques 		<p>La inicial del títol i les inicials dels noms substantius i adjectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Lo Verdader Català, Serra d'Or, El Temps</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Col·leccions de llibres o altres obres 		<p>La inicial del títol i les inicials dels noms substantius i adjectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "El Balanci", "Manuals i Formularis", "Estudis i Propostes"
<ul style="list-style-type: none"> • Parts d'una obra o d'una publicació periòdica 	<p>Les parts genèriques de les obres i dels documents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • el preàmbul, la disposició transitòria quarta, el capítol I, el títol primer, l'article 43, l'apartat b 	<p>Com els criteris dels títols dels llibres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Acords per a la normalització lingüística a l'Administració de la Generalitat", publicat a <i>Llengua i Administració</i>. • "El llenguatge" del diari <i>Avui</i>
<p>8. Termes científics i tècnics</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> • la teoria de la relativitat • les lleis de la termodinàmica 	

9. Tramitacions i títols de documents oficials		
<ul style="list-style-type: none"> • Títols de documents oficials i de les tramitacions corresponents 	<p>Les designacions genèriques de classes de documents i classes de tramitacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • els projectes de llei del Govern • un projecte de llei necessari • les lleis de Catalunya • els estatuts de les comunitats autònomes • el BOPC publica totes les resolucions del Parlament • es va aprovar per mitjà d'un reial decret • les mocions es poden presentar... • els decrets emanats de l'Executiu • la llei fixa uns terminis • cal emetre la resolució • els informes de les comissions • signar un certificat • redactar una memòria 	<p>La inicial de la primera paraula que designa la classe de document i els noms propis que formen part del títol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reial decret legislatiu 2976/1983 • Informe de la ponència, pel Decret 53/1983, de 24 de juny, sobre... • Moció 23/II del Parlament de Catalunya • Estatut dels treballadors, • els Estatuts de la Universitat Oberta de Catalunya • el Reglament del Departament de Física • el Projecte de llei d'ordenació dels ensenyaments no reglats • la Llei d'habilitació de crèdits • la Resolució 63/II de la Generalitat de Catalunya • l'Ordre, de 20 de març de 1985, del Departament de Justícia • les Normes de matrícula • el Pressupost de 1990 de la Universitat Oberta de Catalunya • la Memòria d'activitats de la Unitat de Llengua
<ul style="list-style-type: none"> • Altres tramitacions 	<p>La denominació de les tramitacions que no corresponen a un document amb títol propi, sinó a una actuació oficial:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la interpel·lació al Consell Executiu, la compareixença de l'Hble. Sr. Conseller d'Ensenyament davant la Comissió de Política Cultural 	
<ul style="list-style-type: none"> • Parts genèriques de les obres i els documents legals 	<ul style="list-style-type: none"> • en el preàmbul es diu que..., a la disposició transitòria, les disposicions finals, la secció vuitena, l'annex I, el que disposa l'article 43, d'acord amb l'apartat b de l'article 2 	
<ul style="list-style-type: none"> • Informes, estudis i projectes 		<p>Majúscula inicial d'aquest tipus de document amb títol propi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programa de recerca i desenvolupament de..., Projecte de remodelació de..., es va presentar l'estudi L'economia catalana actual, Pla general de normalització lingüística
<ul style="list-style-type: none"> • Documents acreditatius i carnets 	<ul style="list-style-type: none"> • el document nacional d'identitat, el passaport, la cartilla de la Seguretat Social, la llicència fiscal 	
10. Noms de lloc		
<ul style="list-style-type: none"> • Noms de lloc catalans amb article 	<p>L'article s'escriu amb minúscula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • el Maresme, la Pobla de Mafumet, al Barcelonès, de l'Ebre <p>(les comarques catalanes porten totes l'article llevat d'Osona)</p> <p>L'article personal <i>en</i> o <i>na</i> dels noms de lloc s'escriu amb minúscula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Castellar de n'Hug, la Vall d'en Bas, els Omells de na Gaia 	
<ul style="list-style-type: none"> • Noms de lloc no catalans amb article 	<p>L'article de noms de lloc no catalans però amb forma catalanitzada s'escriu amb minúscula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • l'Havana, del Caire 	<p>L'article s'escriu amb majúscula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La Rioja, Los Angeles, Le Havre, d'El Bierzo, d'El Salvador
<ul style="list-style-type: none"> • Noms de demarcacions i de divisions territorials 	<ul style="list-style-type: none"> • la província de Tarragona, la comarca d'Osona, la diòcesi de..., la regió de... 	

<ul style="list-style-type: none"> Noms d'entitats locals territorials 		<p>Majúscula inicial tots els substantius i altres elements, tret dels articles i preposicions (comarques, municipi, barri):</p> <ul style="list-style-type: none"> Molins de Rei, la Vall de Bianya, el Molí de Fus, Sant Andreu, la Zona Franca, el Barri Gòtic, el Pla del Remei, el Guinardó, la Barceloneta
<ul style="list-style-type: none"> Noms de lloc i accidents geogràfics 	<p>La designació genèrica que els acompanya:</p> <ul style="list-style-type: none"> el molí de les Heures, la mar Roja, la coma de Vaca, la collada de Tosses, la plana de Vic, el delta de l'Ebre (però el Delta), el monestir de Poblet (però Reial Monestir de Poblet), el cap de Creus, el riu Ter, el massís del Montseny, el castell de Balsareny, l'ermita del Puig, l'estany de Banyoles, el golf Pèrsic, l'illa d'Eivissa, el desert del Sàhara punts cardinals: nord, sud, est, oest 	<p>Però és majúscula la inicial de la designació que acompanya els noms de lloc i accidents geogràfics quan és usada absolutament com a nom de lloc i ha deixat de ser genèrica:</p> <ul style="list-style-type: none"> la Collada, el Delta, el Golf, Reial Monestir de Poblet
<ul style="list-style-type: none"> Noms de països i demarcacions polítiques, administratives, històriques, geològiques o geoturístiques 		<p>Els substantius i altres elements, tret dels articles i les preposicions:</p> <ul style="list-style-type: none"> Itàlia, Gran Bretanya, Irlanda, Flandes, el País Basc, la Vall d'Aran, el Maresme, la Conca de Barberà, els Països Catalans el Principat de Catalunya, la Ciutat Comtal, la Ciutat Eterna, la Costa Daurada, el Tercer Món, l'Orient Mitjà, els Països Catalans, l'Imperi Romà, Occident, Amèrica, Escandinàvia, la Terra del Foc, Catalunya Nord, la Costa Brava, Àfrica del Sud, la Indòxia, Amèrica del Nord, l'Antàrtida, el Pacífic <p>Igualment amb els noms tradicionals o convencionals de zones reals o imaginàries:</p> <ul style="list-style-type: none"> l'Atlàntida, l'Àfrica Negra, els Mars del Sud
<ul style="list-style-type: none"> Noms de places, carrers i altres vies urbanes i interurbanes 	<p>La designació genèrica que els acompanya:</p> <ul style="list-style-type: none"> la plaça de Sant Jaume, el passeig de Gràcia, el carrer Gran, la ronda de Sant Pere, el moll de la Fusta, el raval de Santa Anna, carretera de Barcelona, carrer Nou, carrer dels Argenters, plaça Major, passeig de Francesc Macià, avinguda de Roma, parc Balmes 	<p>S'escriu amb majúscula la designació genèrica quan ha quedat fossilitzada:</p> <ul style="list-style-type: none"> la Rambla, la Gran Via, el Camp de Mart, la Via Júlia
<ul style="list-style-type: none"> Noms d'edificis singulars 		<p>Tots els substantius i adjectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> el Palau Reial, la Llotja, la Borsa, el Palau de la Música Catalana, el Palau de la Generalitat, el Palau de Congressos, Buckingham Palace, el Museu Picasso, l'Arxiu de la Corona d'Aragó, la National Gallery, la Llotja, l'Estadi Olímpic, el Temple Romà, el Palau dels Montcada, el Pont del Diable, la Sagrada Família, el Parc Güell, la Torre de Pisa, l'Estàtua de la Llibertat, la Casa Blanca
<ul style="list-style-type: none"> Dependències d'edificis 	<p>Quan es designen les dependències amb mots genèrics:</p> <ul style="list-style-type: none"> el saló de sessions del consistori els salons nobles de... la sala d'actes una galeria d'art sala de juntes sala d'actes el campus mòdul D.5 biblioteca vestíbul vestidors 	<p>Denominació específica d'una estança singular:</p> <ul style="list-style-type: none"> el Saló de Sessions (en el cas del Parlament) el Saló de Sant Jordi el Saló de Cent la Galeria dels Miralls la Sala de la Columna el Saló de Cent <p>Noms d'edificis o de les dependències singulars:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pavelló de Govern Torre Girona Aula Capella Edifici Coderch Aula Pi i Calleja Càtedra Gaudí

Basat principalment en:

- *Majúscules i minúscules* (1992, 2a. ed.). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura. (Estudis i Propostes, 1).
- *Fitxes de normalització lingüística (2)* (1992). Barcelona: Servei de Llengües i Terminologia de la Universitat Politècnica de Catalunya.
- *Proposta d'ús de majúscules i minúscules* (1992, 2a. ed.). Barcelona: Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona.
- *Les majúscules i les minúscules* (1995). Bellaterra: Gabinet de Llengua Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- **Coromina, E.** (1993, 3a. ed.). *El 9 Nou. Manual de redacció i estil*. Vic: Diputació de Barcelona / Eumo Editorial.

4.4. Annex 4

Apartats d'enumeracions introduïts per dos punts		
Molta relació entre els apartats	Apartats amb verb i complements	<ul style="list-style-type: none"> • Minúscula inicial, una coma entre apartats i un punt a l'últim apartat de l'enumeració. (Si hi ha cap apartat amb comes, es posa un punt i coma entre apartats i un punt a l'últim apartat de l'enumeració.) • Pot ser el cas d'un exercici o de les instruccions. Exemple: Instruccions per a la correcció de textos: <ul style="list-style-type: none"> – seleccioneu la paraula incorrecta, – esmeneu la paraula, – arxiveu el document.
	Apartats sense verb	<ul style="list-style-type: none"> • Minúscula inicial, una coma entre apartats i un punt a l'últim apartat de l'enumeració. (Si hi ha cap apartat amb comes, es posa un punt i coma entre apartats i un punt a l'últim apartat de l'enumeració.) • Pot ser el cas de l'enumeració de les fases d'un procés. Exemple: Etapes de la vida: <ul style="list-style-type: none"> – infantesa, – maduresa, – vellesa.
Poca relació entre els apartats	Apartats amb verb i complements	<ul style="list-style-type: none"> • Majúscula inicial i un punt al final de cada apartat. • Pot ser el cas d'un conjunt de conclusions o dels objectius d'un mòdul. Exemple: Aquest curs té els objectius següents: <ol style="list-style-type: none"> 1. Determinar els factors que influeixen en el rendiment grupal. 2. Analitzar els avantatges de la cooperació. 3. Conèixer algunes de les variables ambientals que poden influir en les persones i en els grups.
	Apartats sense verb	<ul style="list-style-type: none"> • Minúscula i sense cap mena de puntuació entre apartats. • Pot ser el cas d'una llista, una enumeració d'una llista d'ingredients. Exemple: Ingredients: <ul style="list-style-type: none"> 4 ous 3 tasses de farina 1 got d'aigua

5. Bibliografia

En aquesta llista no hi posem totes les gramàtiques, els diccionaris, els vocabularis o els manuals bàsics, que tot lingüista ha de conèixer, sinó que ens limitem a la bibliografia que hem citat en els diferents punts d'aquesta guia, cosa que no vol dir que la que no hi surt sigui pitjor.

Alberich, J.; Ros, M. (1993). *La transcripció dels noms propis grecs i llatins*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana (Biblioteca Universitària).

Badia Margarit, A. (1994). *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana (Biblioteca Universitària).

J. Badia i altres (1997). *Llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Castellnou.

Coromina, E. (1993). *El 9 Nou. Manual de redacció i estil* (3a. edició). Vic: Diputació de Barcelona / Eumo Editorial / Premsa d'Osona.

Documents de la Secció Filològica, I (1990). Institut d'Estudis Catalans. Biblioteca Filològica, XIX. Barcelona.

Documents de la Secció Filològica, II (1993). Institut d'Estudis Catalans. Biblioteca Filològica, XXVII. Barcelona.

Documents de la Secció Filològica, III (1996). Institut d'Estudis Catalans. Biblioteca Filològica, XXX. Barcelona.

Fabra, P. (1993). *Gramàtica catalana* (16a. edició). Barcelona: Teide.

Formació del plural dels manlleus (1992). Barcelona: Termcat / Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura (Criteris Lingüístics per a la Terminologia, 4).

Indicacions per evitar la discriminació per raó de sexe en el llenguatge administratiu (1992). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona.

Lledó, E. (1991). "Algunes orientacions bàsiques per a un redactat no sexista", *MOT. doc*, núm. 4. Barcelona: Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona.

Orientacions lingüístiques per al doblatge (1993). Comissió de Normalització Lingüística de TVC. Barcelona: Televisió de Catalunya, S.A.

Proposta de traducció de noms propis (1991). Servei de Llengua Catalana. Barcelona: Universitat de Barcelona.

Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge (1992). Barcelona: Centre UNESCO de Catalunya [Títol original: *Guidelines on non-sexist language* (COL/UNESCO. París, 1991)].

Martínez de Sousa, J. (1987). *Diccionario de ortografía técnica*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez / Ediciones Pirámide.

Mestres, J.M.; Guillén, J. (1992). *Diccionari d'abreviacions*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Mestres, J.M. i altres (1995). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. Eumo Editorial / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra / Associació de Mestres Rosa Sensat.

Pujol, J.M.; Solà, J. (1995). *Ortotipografia. Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic*. Barcelona: Columna.

Riera, M.; Estella, M. (1995). *Els signes de puntuació*. Gabinet de Llengua Catalana UAB. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB.

Riera, M.; Estella, M. (1992). *Les majúscules i les minúscules*. Gabinet de Llengua Catalana UAB. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB.

Ruaix, J. (1990). *El català/1* (7a. edició). Moià: Josep Ruaix.

Ruaix, J. (1988). *El català/2* (4a. edició). Moià: Josep Ruaix.

Ruaix, J. (1989). *El català/3* (3a. edició). Moià: Josep Ruaix.

Ruaix, J. (1994). *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui / 1*. Moià: Josep Ruaix.

Ruaix, J. (1995). *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui / 2*. Moià: Josep Ruaix.

Ruaix, J. (1989). *Punts conflictius de català*. Barcelona: Barcanova.

Solà, J. (1990). *Lingüística i normativa*. Barcelona: Empúries.

Solà, J. i altres (1995). *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Barcelona*. Ajuntament de Barcelona.

La universitat sense distàncies